

1 četvrtak, 16.06.2005.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.07h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Međunarodni
6 krivični sud za bivšu Jugoslaviju sada zaseda. Izvolite sestti.
7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro svima u sudnici i izvan
8 sudnice. Molim da se najavi predmet.
9 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet
10 broj IT-00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*.
11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam.
12 Gospodine Tieger, da li ste spremni da nastavite sa glavnim ispitivanjem
13 gospodina Prstojevića.
14 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, imam samo nešto da kažem.
15 Hteo bih provizorno izvinjenje da pretvorim u pravo izvinjenje jer rekao sam u
16 odnosu na mape - ako dođe do zabune ja ću da se izvinim. Došlo je do greške,
17 došlo je do zabune. Prema tome, ja ovde podnosim svoje izvinjenje časnom Sudu.
18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prihvata se.
19 G. STEWART: [simultani prevod] I hoću da kažem da smo na prijateljski
20 način gospodin Krajišnik i ja rešili taj problem juče u vrlo kratko vreme.
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Toliko o tome.

2 Časni Sude, još nešto što hoću da kažem, a znam da je i Tužilaštvo o
3 tome razmišljalo zato što mi razgovaramo jedni s drugima. Ponovo smo razmotrili
4 ono što je rečeno u vezi odluke o pitanju upotrebe transkripta razgovora sa
5 svedokom i moram da kažem da na kraju nismo mogli da u stvari odlučimo tačno gde
6 se tu nalazimo. Prema tome, tražimo neku vrstu saveta ili uputstava što se toga
7 tiče i zavisimo od toga. Koliko je Odbrana shvatila juče na kraju radnog dana je
8 to da transkripti tih razgovora nisu deo dokaznog materijala, osim ako su u
9 pitanju konkretni pasusi koji su predočeni svedoku i onda je on njih potvrdio.
10 Onda ti delovi jesu pročitani u zapisnik. To je bilo to što smo mi shvatili na
11 kraju ranog dana juče. Ali, kasno juče smo razmotrili jučerašnji transkript i
12 onda smo se malo zabrinuli da u stvari nije sasvim jasna situacija i da nije nam
13 bilo jasno da li je to stvarno to, da li smo to pravilno shvatili. Tako da
14 molimo razjašnjenje.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pre nego što Vam dam odgovor na to ja ću
16 se sa svojim kolegama konsultovati tokom pauze da bi bio siguran da svi imamo
17 isti odgovor na Vaše pitanje, a onda ću Vam odgovoriti u ime celog Veća.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, izvolite.

3 Molim da sudski poslužitelj uvede svedoka u sudnicu. Želim u ovom
4 trenutku sada da najavim, gospodine Stewart, nešto u vezi kontekstualnih
5 dokaznih predmeta koji se odnose na Zvornik i Vogošću. Još nismo odredili
6 vremenski rok za prigovore. Gospodine Stewart, ako Odbrana želi da pokrene bilo
7 kakav, ili da iznese bilo kakav prigovor, što se tiče kontekstualnih dokaznih
8 predmeta o Zvorniku i Vogošći, to treba da se uradi u roku od 7 dana od danas.

9 [Svedok je ušao u sudnicu]

10 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude, za to uputstvo.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Prstojević.

12 Želim samo da Vas podsetim da ste još uvek obavezni na osnovu svečane
13 izjave koju ste dali da govorite istinu, celu istinu i ništa osim istine.

14 Gospodine Tieger, izvolite.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

16 SVEDOK: NEDJELJKO PRSTOJEVIĆ [nastavak]

17 [Svedok odgovara putem prevodioca]

18 Ispituje g. Tieger [nastavak]

19 P: Gospodine Prstojeviću, želim samo da se ponovo vratim na neke stvari
20 o kojima smo govorili juče. Pošto sam pregledao transkript, čini mi se da zbog

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 problema sa mikrofonom imamo odgovor na pitanje koje nije potpuno ušlo u
2 zapisnik. Kasnije je uvedeno u zapisnik, ali možda bi bilo jasnije da to ponovo
3 uvedemo u transkript.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koliko sam ja shvatio, to jeste bilo
5 prevedeno na B/H/S, ali nije bilo prevedeno na engleski.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] U redu.. Ako je Sud zadovoljan, ako zna o
7 kom pitanju govorim, onda i da imam odgovor na to pitanje, onda mogu da nastavim
8 dalje.

9 G. TIEGER: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Prstojeviću, pitanje koje ima veze sa Legijom ili Arkanovom
11 grupom u Kriznom štabu, također ste spomenuli posetu gospodina Šešelja Brnetovoj
12 grupi na Ilidži dva ili tri puta. Kada je Šešelj obišao Brnetovu grupu, da li
13 ste Vi primili gospodina Šešelja, da li ste Vi organizovali ili vodili taj
14 njegov sastanak sa predstavnicima VRS-a i da li je gospodin Šešelj obišao
15 vojnike i Brnetovu grupu sa predstavnicima ili predstavnikom VRS-a?

16 O: Po ovom pitanjima ja u potpunosti ostajem pri onome što sam rekao u
17 svom saslušanju iz 2003. godine. Dolazak gospodina Šešelja na Ilidžu mi nismo ni
18 organizovali nit' smo pozivali gospodina Šešelja, nego je to, znači, bila
19 njegova odluka. On je posjetio Brnetovu grupu i ja nisam bio tom prilikom kad je
20 posjetio Brnetovu grupu u toj... na toj lokaciji kod Brneta. Međutim, ja sam
21 primio gospodina Šešelja u svojoj kancelariji, obavio sa njim određene
22 razgovore. Posjetili, mislim, Ilidžansku brigadu, ali pouzdano znam da smo
23 obišli dio fronta - mislim 3. ilidžanskog bataljona, položaje na

24

25

26

27

28

29

30

1 Energoinvestu.

2 P: Juče sam Vas također pitao kom telu je srpski krizni štab na Ilidži
3 bio počinjen, ili podređen, i Vi ste rekli da uglavnom nije bilo mnogo
4 hijerarhije i da je sva koordinacija u to vreme dogovarana sa rukovodstvom i
5 tako dalje. Ali, mislim da nije eksplicitan odgovor dat na pitanje o
6 podređenosti.

7 Gospodine Prstojeviću, da li je tačno da srpski Krizni štab na Ilidži je
8 bio podređen predsedniku srpske Skupštine?

9 O: Krizni štab na Ilidži je praktično osnovan i funkcionisao je u skladu
10 sa onim uputstvom koje sam ja vidio ovdje i u intervjuu 093, čini mi se da nosi
11 broj. Potpuno jasno je da je i odgovornost kriznog štaba bila prema organu
12 državno političkom koji je to uputstvo donio i dao ga u realizaciju. Znači,
13 praktično koordinacija po aktivnostima koje su vođene u kriznom štabu
14 podlijegale su konsultacijama i dogovorima sa najvišim državnim političkim
15 rukovodstvom.

16 P: Imam dva pitanja u vezi toga. Prvo, molim Vas da obratite pažnju na
17 stranicu 48 razgovora iz novembra 2003. godine. I tu je opšta rasprava u
18 Skupštini srpskog naroda i kriznog štaba. Postavljeno Vam je pitanje da li ste
19 Vi shvatili da je srpska Skupština na Ilidži i srpski Krizni štab Ilidže
20 organizaciono bio podčinjen predsedniku Skupštine?

21 A Vi ste odgovorili: "Apsolutno. Zato je i njemu davala izveštaje,
22 izveštavala ga o aktivnostima."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li je to tačan opis ili rezime hijerarhije u odnosu na krizni štab,
2 srpski Krizni štab na Ilidži i predsednika srpske Narodne skupštine?

3 O: Pa, potpuno je tačan odgovor. To se može vidjeti i iz dokumenata koje
4 smo mi i dostavili predsjedniku Narodne skupštine odmah po osnivanju skupštine,
5 a može se vidjeti kasnije iz koordinacije koju su vršili određeni ljudi sa
6 Ilidže sa rukovodstvom sa Pala koje je i spremilo nama /sic/ kao što su i
7 gospodin Tomislav Šipovac - o kojem je jučer bilo govora, i kao što je bio
8 gospodin magistar Ranko Mandić koji je bio, između ostalog, zadužen za press
9 centar i razgovore sa predstavnicima Evropske ekonomske zajednice.

10 P: Vi ste juče također uopšteno govorili isto o jednom delu razgovora
11 Vašeg gde ste rekli da skoro 99% smatrate da su određeni ljudi bili u ratnom
12 Predsjedništvu na Palama. Ja nisam naveo stranicu na kojoj ste to izjavili, na
13 kojoj ste to izjavili i nisam tačno naveo tu Vašu procenu. Zbog zapisnika i
14 svedoka pitanje na stranici 183 transkripta glasi: "Tko su bile osobe u ratnom
15 Predsjedništvu na Palama?"

16 A na stranici 184 se nalazi taj dokument. U stvari, odgovor je bio:
17 "Postoji taj dokument koji smo pogledali. Mislim da je to prvi dokument,
18 dokument o mobilizaciji. Ne znam tačno, ali 99,9% sam siguran da su to bili
19 predsednik Karadžić, Plavšić, predsednik Skupštine Krajišnik, predsednik Vlade,
20 ne znam koji ministar ili ne, ne znam."

21 O: Pa upravo tako jer mi nismo ni jed... dobili ni jedan pisani
22 dokumenat kojim smo obaviješteni tko je u Ratnom predsjedništvu, nego je se to

23
24
25
26
27
28
29
30

1 znalo na kraj... na osnovu usmenih informacija i...i međusobnih razgovora i
2 pretpostavki. Tako da ja ne mogu sa sigurnošću kazati 100 postotno da je bio i
3 predsjednik Karadžić, premda je trebao bit. Mislim, morao je bit - po svemu.
4 Znači, ostajem prema ranijoj procjeni.

5 P: Gospodine Prstojeviću, sada bih hteo da pređemo na jedan drugi
6 dokument. To je presretnuti razgovor i datum koji se pojavljuje na spisku je 16.
7 juni, ali mislim da je datum koji se nalazi na samom dokumentu 14. U svakom
8 slučaju, ERN broj je 0401-3878 i nalazi se na spisku pod brojem 17.

9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P796.

10 [Sluša se presretnuti razgovor]

11 "Dobar dan. Kako si, drug?

12 Evo. A ti?

13 Ti si, Radomire?

14 Jesam.

15 Ima li ti Obrena tu?

16 Obren je otišao na Bijelo Polje - ima jedan sastanak.

17 Aha, dole ima...

18 Da.

19 A ko ima tu od onih /nerazgovetno/...

20 Evo, tu ti je Dragan, Aco Kutlača.

21 Ajde pusti me malo sa Draganom.

22 E dobro. Inače, ima li šta novoga?

23 Ma ne...nema ništa naročito, ovaj... Nego, evo javljaju mi iz Kasindola...

24 Nisu dobili struju, nisu?

25 Nisu. Nema struje - ne znam šta je.

26 A nisu... Ima... ima velikih problema tu.

27

28

29

30

1 Iz... ovo iz Crne Gore /nerazgovetno/. Šta je Despotović radio, oće bit
2 nešto?

3 Ma nije... nije Despotović, nije Despotović. Ako je Despotović, struje
4 neće doć' za sto godina. Će će njega?

5 Na ovog Dragana Desoptovića mislim, /?Crnogorca/.

6 A tu je, evo, Dragan radi /?u kući dole/.

7 E na njega... na njega mislim.

8 /?U kući/ ... radi, ali ne ide to... ne ide to brzo. Ne ide taj dio posla
9 lako. Nego, mogli su oni prespojiti jednostavno tu u Bogatićima i dati struju
10 Muslimanima, ali nisu htjeli.

11 E da-da, to s tim Bogatićima, evo, to se već očekuje ovde.

12 Da. Neće iz Bogatića /nerazgovetno/...

13 Da-da.

14 Nego moraju negde sakrivati u podrumima, itd.

15 Da-da. Dobro, hoćeš Dragana?

16 Hoću.

17 Evo.

18 Alo?

19 Dragane!

20 E kako je, Neđo?

21 Dobar dan. Dobro je. Kako si ti?

22 Evo, nije loše. Kako si ti?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pa... dobro je, evo, imam puno sikiracija, mogu ti reći.
2 Šta?
3 Imam mnogo sikiracija.
4 Koje, Neđo?
5 Ne idu... ne idu /nerazgovetno/. Jesi li upoznat sad ovo najnovije što je
6 tučena vojska po Kasindolskom polju dole?
7 Jesam.
8 /nerazgovetno/
9 Jesam.
10 Kažu - vrlo precizni pogoci.
11 Pa, nije bilo nikakvih žrtava, ali je vrlo... dosta je... dosta precizno.
12 Da. A reci mi jeste li isključili "Turcima" sve telefone u Kasindolu.
13 Šta?
14 Jeste li isključili telefone "Turcima" u Kasindolu?
15 Isključuje se svima.
16 Isključuje se?
17 Ja.
18 A jesu li isključeni i prije bili?
19 Njima su isključeni prije.
20 Njima. A sad se isključuje i našim ljudima, jer ima indicija da daju ovima
21 telefon na upotrebu i tako se te stvari dešavaju.
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 A reci mi, molim te, ovo...

2 Ja.

3 Ovaj... Šta ćemo... Kako bi bilo da se to razmisli, pa da to stegnu ljudi

4 sa strane i da to sve iseले? Ne mora se niko ni strijeljat', ni ubiti, ni ništa,

5 sve iseliti.

6 To bi bilo pravi potez.

7 /nerazgovetno/ ... reći, pa da vi pripremite; ja imam odluku /?od ranije

8 još/...

9 Pa, mi smo to bili jednom pokušali, pa se neki našli dušebrižnici i to je

10 tako ostalo.

11 Pa ne može /nerazgovetno/... ovi kad dođu, i onda će /nerazgovetno/... pa

12 će i oni s njima...

13 Može.

14 ... do Bašćaršije.

15 Može.

16 Ajde malo /nerazgovetno/ kod Obrena i...

17 Evo, dok on dođe. On je otišô dole na jedan sastanak.

18 Može on... i ti... i ti, pa da se čujemo sutra /nerazgovetno/ da to

19 razriješimo.

20 Evo, ja... Da te večeras nazovem ili hoćeš kad god hoćeš?

21 E dobro, biću ja... biću ja odsutan, ovaj...

22 A bićeš odsutan?

23 Biću.

24 Dobro. Poslaćemo ti sutra više informacija, Neđo.

25

26

27

28

29

30

1 Javi, pa se čujemo, znači, /nerazgovetno/. Drugo...

2 Ja.

3 Imate li vi "Turaka" da im vrši utovar-istovar roba iz /nerazgovetno/?

4 Ima.

5 Bogami, to nešto nije... nije u redu, žali se... narod mi se buni na to.

6 Znam.

7 Što to ne razriješite?

8 E i to mora večeras da se razriješi na štabu.

9 Dajte to uzmite i to...

10 /?I biće riješena jedna jedina stvar koju smo ostavili./

11 Jesu to zatvorenici?

12 Ma nisu. Tu kao navodno lojalni. Šta ja znam, tako nešto u tom smislu, te

13 ne mogu da se nađu naši ljudi koji bi to radili, ovo-ono...

14 Pa vojsku daješ.

15 Dobro.

16 Vojsku jednostavno po zaduženju /nerazgovetno/. A radna obaveza? Hoćeš...

17 Šta ćeš za radnu obavezu?

18 /nerazgovetno/

19 Molim te, uzmi to obadvoje.

20 Dobro. Reci mi je l' ima ikakvih izgleda za ovu struju.

21 Ma idem, pravo da ti kažem, evo, moraću sutra šestero da nađem, pa ću

22 viditi ako sam zakasnio u Vojkoviće.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Biće kasno?

2 Jeste. Ali vidiću, generalno politiku /nerazgovetno/ vode čitavom gradu.

3 To jedino na nivou... reciprocitet da bude. Oni ne daju struju, mi ne damo

4 vodu.

5 Vidi...vidi...vidiću da uradimo to nešta, ovaj... ali...

6 Evo, stigo je i Obrad. Očeš sa njim malo, Neđo?

7 Pa, dobro, mogu malo, ali završili smo s tobom, a ti ćeš sa njim...

8 Imaš li još šta da postaviš?

9 Ništa. Pozdravi Obrena i eto. Uglavnom...

10 Dobro.

11 ... to je to. To ne morate širem krugu ljudi govoriti...

12 Biće u užem krugu obadvije stvari, ovaj... razriješene.

13 I razmotrene, tako da...

14 Nema problema.

15 Kakav je /?tu/ Radomir? Je l' tamo on pomaže?

16 A ne znam bogami.

17 Dobro... /nerazgovetno/

18 He-he.

19 /nerazgovetno/ Ajd' živio.

20 Svako dobro.

21 U zdravlje.

22 Zdravo."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Prstojeviću, o kome ste razgovarali u tome razgovoru?

3 O: U ovome razgovoru razgovara se o više stvari, civilnih i vojno
4 bezbjednosnih koje se dešavaju na području mjesne zajednice Kasindol.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojević, molim Vas, dobro
6 poslušajte šta su Vas pitali. Nije se tražilo od Vas da kažete o čemu se
7 razgovaralo, nego koja je bila osoba koja je bila s druge strane linije.

8 SVEDOK: S druge strane linije bila je osoba, kol'ko pretpostavljam,
9 Radomir Kezunović koji je bio jedan od direktora u jednom industrijskom
10 preduzeću, a drugi čovek s kojim razgovaram je Dragan... je Dragan Ljubora. To
11 je čovjek koji je bio zadužen za materijalno obezbjeđenje i snabdijevanje
12 stanovništva i farmi koka nosilja koje su bile na tome području. Bavio se
13 pozadinskim obezbjeđenjem materijala.

14 G. TIEGER: [simultani prevod]

15 P: Zamolit ću Vas da sada pogledate jedan dio toga razgovora koji možete
16 pronaći na trećoj stranici u prevodu na engleski, ili u originalu na B/H/S-u. Tu
17 se vidi da Vi prvi pitate šta da se radi, to jest tražite da se malo razmisli o
18 tim stvarima: "Da spremimo ljude sa strane, da se to sve iseli, ne mora se niko
19 ni streljat, ni ubit, ni ništa."

20 Na koga ste Vi mislili kad ste govorili o ovim ljudima sa strane?

21 O: Mi smo mislili na ljude sa strane, ljude sa zapadnog dijela Ilidže
22 jer Ilidža je bila pocijepana na dva dijela. Ovo je istočni dio Ilidže gdje je

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 smješteno pet mjesnih zajednica sa 85% srpskim stanovništvom i moja je kuća i ja
2 živim direktno na ovoj lokaciji. A ja sam sa sjedištem opštine i uprave na
3 zapadnom dijelu gdje je gro stanovništva i gdje je urbani dio. A ova radnja se
4 dešava u provincijskom dijelu Kasindola koji je i dan danas veoma raštrkan,
5 rijetko naseljen. To je jedno seosko, praktično provincijsko naselje.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, da li bih na pet minuta mogao
7 izaći iz sudnice. Moram telefonski stupiti u kontakt sa nekim iz našeg tima,
8 nešto što ne mogu prenijeti na drugoga. Za čas ću se vratiti. Bit ću u zgradi.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Želite da gospodin Tieger nastavi?

10 G. STEWART: [simultani prevod] Da.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A gospodin...

12 G. STEWART: [simultani prevod] Da, da. Tu imamo zastupnika koji nije
13 zapravo zastupnik advokat, ali mislim da će on moći obaviti samo taj dio posla.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To su izvanredne okolnosti. S obzirom da
15 će bar jedan zastupnik biti tu, onda ću to dozvoliti, a Vi ćete saznati šta se
16 dogodilo od Vaših kolega.

17 G. STEWART: [simultani prevod] Puno Vam hvala. Brzo ću se vratiti.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Ako mogu ja jednu dopunu oko imena. Još jednog čovjeka sam
2 propustio ovde da kažem. To je ime Dragan Despotovića, to je inženjera
3 elektroenergetike /sic/ koji je radio oko problema koji su nastali sa
4 snabdijevanja stanovništva električnom energijom. A mogu dalje produžiti. Mi smo
5 često...

6 G. TIEGER: [simultani prevod]

7 P: Gospodine Prstojeviću, bit će puno efikasnije ako ja budem postavljao
8 pitanja o onim dijelovima ovog razgovora koji mene zanimaju kako bi kasnije i
9 Vijeće i Obrana mogli postaviti svoja pitanja o nekim drugim dijelovima umjesto
10 da Vi jednostavno ovako pričate one stvari koje Vi mislite da su od interesa.

11 Dakle, Vi kažete da su ti ljudi sa strane, da su to zapravo bili ljudi
12 iz Ilidže. Na koje konkretno, o kojim ljudima ste mislili kada ste govorili da
13 treba da se sprema, da se organiziraju ti ljudi da to sve isele.

14 O: Pa, moglo je da se spremi jedan vod od 20-tak ljudi i Teritorijalne
15 odbrane kao što je rađeno da su vodovi sa istočnog dijela prelazili na zapadni
16 dio nama u pomoć kad su bili napadi na nas. Međutim, mi nismo spremili ljude i
17 nije bilo nikakve realizacije u ovome slučaju. To se može dokazati istražnim
18 postupcima. I čak štaviše, u toj mjesnoj zajednici ostao je dobar dio Muslimana
19 čitav rat da živi, i neki žive i danas.

20 P: Dakle, Vi nam kažete da zapravo nisu svim Muslimani iz te mjesne
21 zajednice bili protjerani?

22 O: Nisu, a jer je razgovor posljedica... Mi smo, vidite ovdje bili

23
24
25
26
27
28
29
30

1 tučeni artiljerijski od strane muslimanskih jedinica i to jedno 90% srpsko
2 naselje Kasindol gdje je i moja kuća. I onda su sva ova razmišljanja vezana za
3 taj njihov napad. Ali, kad je napad prošao i situacija ustabiljena, ima
4 Muslimana od moje kuće 200 metara koji i dan danas žive i bili su čitav rat tu.
5 I nije bilo iz mjesne zajednice gdje ja živim organizovano protjerivanje
6 Muslimana... gdje se i ova radnja dešava i razgovor.

7 P: Ako nisu bili protjerivani na organizirani način, onda na kakav su to
8 način bili protjerivani?

9 O: Na organizovan način nisu bili protjerivani Muslimani sa Ilidže. To
10 se može dokazati uopšte sa čitavog područja. Uglavnom, iseljenja su izvršena na
11 području gdje su bila borbena dejstva. U toku oružanih napada muslimanskih
12 jedinica na nas koje su bile veoma brojne u 1992. godini, i jedno i drugo
13 stanovništvo iz zone borbenih dejstava i po hiljadu stambenih jedinica,
14 iseljavalo je se. Muslimansko na jednu stranu, a srpsko i hrvatsko na našu
15 stranu. I imamo čitav rat da je po hiljadu stambenu jedinica ostalo prazno uz
16 neposrednu borbenu liniju. Međutim, bilo je dozvoljeno da stanovništvo,
17 muslimansko ili hrvatsko, ako želi da ide negdje, moglo je da ide, naročito u
18 prvom momentu, kud god hoće. A u drugom momentu moglo je da ide u Kisealjki, u
19 opštinu gdje se nije ratovalo, koju su držali Hrvati pod kontrolom jer su na
20 drugim dijelovima bile veoma čvrste vojničke linije i nije bilo skoro prelaza
21 iz... razmjene preko njih.

22 P: Nakon što Vi predlažete da sprema se ljudi sa strane, da se sve to
23
24
25
26
27
28
29
30

1 iseli, Dragan kaže da ste to jednom pokušali pa su se neki našli dušebrižnici pa
2 je tako sve ostalo. Da li su to međunarodni službenici, ti dušebrižnici?

3 O: To što se pokušalo, ja to ne znam. Međutim, nisu to međunarodni
4 dušebrižnici jer na tom lokalnom, provincijskom dijelu nije bilo u to vrijeme
5 Evropske ekonomske zajednice predstavnika nego su to naši ljudi koji su živjeli
6 sa komšijama dobro. Oni su jednostavno zaštitili ljude od onih koji su bili
7 agresivni.

8 P: A predloženo odredište za te ljude, kao što smo već čuli u onom
9 jučerašnjem presretnutom razgovoru je opet bila Bašćaršija. Jesam li u pravu?

10 O: Pa vidite, Bašćaršija je trgovačko-zanatski centar. To je poznato u
11 čitavom svijetu i tamo nema stambenih naselja. Ali, Bašćaršija i dan danas
12 simbolizuje centar islama i ona u simboličkom smislu znači muslimanski dio
13 Sarajeva. A tamo se ne stanuje. Tamo su jedni zanati, starinski zanati,
14 bakroreza, suđa od bakra, aluminijuma i tako dalje. Jer nikad niko tko je
15 izbjegô odnekle nije došao na Bašćaršiju jer nema tu stambenih jedinica.

16 P: Niže na stranici govorite o zatvorenicima. Po Vašem mišljenju, gdje
17 su ti ljudi bili držani u to vrijeme?

18 O: Na kojoj to stranici oko zatvorenika?

19 P: Na dnu stranice koju smo ranije gledali, na engleskom. Od Vas se
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 traži dakle, da pitate da li imate Turaka da se izvrši utovar i istovar roba iz
2 Oka i tako dalje. I onda na sljedećoj stranici, odmah na vrhu kaže: "Jesu li to
3 zatvorenici?"

4 O: Vidite, na tom području postojao je prije rata zatvor Ministarstva
5 pravosuđa i taj zatvor je produžio svoj kontinuitet. U zatvoru su zatočeni i
6 zatvorenici koji su služili rok prije rata, uglavnom za lakše delikte kao
7 saobraćajni udesi. A i u ratu, ako je bilo vojnih zarobljenika ili zatvorenika
8 po drugim osnovima, oni su slati u taj zatvor i ja sam se informisao ko istovara
9 robu jer je bilo i prije rata uobičajeno da taj zatvor daje privrednim
10 organizacijama zatvorenike na rad - ali uz naknadu. I sada nisam bio informisan,
11 dijelom, da li su zatvorenici, da li je radna obaveza i kako ide. I vidite,
12 ovaj... ja sam vidjevši iz ovoga razgovora informisan da ima Muslimana koji rade
13 na istovaru i da se neko od naroda na to žali i buni. I...i zato sam i tražio da
14 se... da se o tome razmisli.

15 Međutim, kasnije ćemo mi, kad se malo stabilizuje situacija, bit će
16 radna obaveza gdje su 95% Srbi, a bit će dijelom onda na radnoj obavezi i
17 Muslimana i narod će to prihvatiti, ovaj... kao normalno, da su to ljudi koji
18 neće ništa loše uraditi, da su lojalni i to je funkcionisalo u narednom dijelu
19 rata.

20 P: Dakle, kada se Vi raspitujete za zatvorenike, koliko ste Vi tada
21 shvaćali, da li se to radilo o zatvorenicima iz zatvora Kula ili iz Kule i još
22 nekih drugih mjesta ili samo iz drugih mjesta? To je jedino što me zanima, ne
23 zanima me ništa o njima.

24
25
26
27
28
29
30

1 O: Iz zatvora Kula mogli su biti.

2 G. TIEGER: [simultani prevod] Ako Vijeće nema pitanja, ja ću preći na
3 jednu drugu temu.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja imam jedno pitanje. Kada govorite o
5 Bašćaršiji, spomenuli ste da je to centar islama i da je ta Bašćaršija - za koju
6 ja znam da je dio Sarajeva - dakle, da je to jedno mjesto gdje se nije moglo
7 živjeti, u smislu smjestiti se. Dakle, sigurno niste govorili o tom konkretnom
8 dijelu u tom smislu, pošto ste rekli da je to trgovinsko područje. Međutim,
9 jučer, naime radi se o jednoj presretnutoj poruci, dio tog razgovora je bio:
10 "Odvedite ih pješice, pošaljite ih sve pješice u Bašćaršiju". Objasnili ste nam
11 da nije bilo neophodno da se organizira prijevoz jer je Bašćaršija blizu.

12 Dakle, kada ste jučer komentirajući ovaj prvi presretnuti razgovor -
13 usporedimo to sa ovim sadašnjim presretnutim razgovorom - recite da li ste
14 govorili o nekom drugom mjestu ili o onoj Bašćaršiji koja se nalazi usred
15 Sarajeva?

16 SVEDOK: Riječ je ovdje o istoj Bašćaršiji. Međutim, jučerašnji civili iz
17 presretnutih razgovora, mi smo ih mogli otpremiti samo od zatvora Kula do
18 borbene linije oko 300 metara, a onda bi Muslimanima /sic/ o njima se brinuli
19 dalje jer samo je toliko teritorije pod našom kontrolom.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo malo, samo malo. Dali ste mi
21 dugačko objašnjenje na jednostavno pitanje. Rekli ste prvo da ste govorili o

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 istoj Bašćaršiji u obadva razgovora. Ja Vas samo pitam da li je to ona
2 Bašćaršija koja se nalazi u Sarajevu?

3 SVEDOK: Jeste.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

5 Možete nastaviti, gospodine Tieger.

6 G. TIEGER: [simultani prevod]

7 P: Ja imam još jedno pitanje o ovom razgovoru prije nego što prijedemo
8 zapravo na drugu temu, gospodine Prstojeviću. Nakon što kažete Draganu da bi
9 trebalo da se sprema ljudi da sve to iseli, on kaže: "To bi bio pravi potez." I
10 onda Vi kažete: "Recimo da Vi pripremite, ja imam odluku od ranije još."

11 O kakvoj odluci se tu radi?

12 O: Pa, vidite ovaj... može se raditi o nekom zauzetom stavu koji... po
13 kome treba rješavati situaciju kad dođe do borbe na određenom području kao što
14 ovdje došlo na području Kasindola. Ali, znači, poslije ovoga razgovora nije bilo
15 iseljavanja organizovano iz Mjesne zajednice Kasindol o kojoj se govori.

16 P: A što se tiče stava o tome kako da se rješava situacija u kojoj je
17 došlo do borbenih dejstava, kao što ste rekli? Da li je to bilo nešto gdje ste
18 Vi odlučivali ili se ta odluka donosila na višoj razini i onda prenosila, to
19 jest prosljeđivala Vama?

20 O: Jednostavno kad dođe do borbenih dejstava onda je se stihijski
21 dešavala stvar i postojalo je potpuno jasno iz vojno-bezbjednosnih razloga tko
22 može biti tu, a ko ne može. I odluke nisu pojedinačno donošene nego su donošene
23 i zauzimani stavovi na kolektivnim tijelima, znači u tome momentu na kriznom
24 štabu. Međutim, to je vrijeme veoma burno i mnoge stvari, ako se razmišljalo

25

26

27

28

29

30

1 prije podne da nešto treba uraditi ovako ili onako, prije... poslije podne je to
2 otpadalo, ili odmah u toku dana.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, ponovo Vas moram
4 zamoliti da nam odgovarate na pitanja, a da nam ne pitate gomile stvari koje ne
5 predstavljaju odgovor.

6 Vi ste u ovom telefonskom razlogu rekli: "Imam odluku od ranije još."

7 Pitanje Vam je bilo: koja je to odluka bila - Vi niste na to odgovorili.

8 Zatim Vam je postavljeno pitanje da li je ta odluka došla od Vas sa neke
9 druge razine, opet niste jasno odgovorili na to pitanje.

10 Dakle, ponavljam sad ovo prvo pitanje: ta odluka od ranije, o čemu se
11 radi?

12 SVEDOK: Jednostavno ne znam o kojoj se odluci radi.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Međutim, maloprije ste nam rekli da
14 znate o čemu se radi ta odluka, da se radilo o stavu koji je zauzet za
15 rješavanje takvih situacija što nam sugerira da znate ipak nešto više nego što
16 ste nam sada spremni reći.

17 SVEDOK: Vidite, upravo zato i pričam jer sama situacija nameće ratna
18 kako će se dešavati u određenom momentu. Ako je ugrožen na teritoriji, a
19 /nerazgovetno/ je napada, onda se preduzimaju najenergičnije mjere - znači sve
20 živo. Potura se svoja glava da se pogine pa dalje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, da. Ja razumijem da se u takvoj
2 situaciji mora donijeti neka odluka, ali onda to nije odluka od ranije jer je
3 odluka od ranije nešto što je doneseno ranije.

4 SVEDOK: Pa da. Ja razumijem da Vi tako smatrate da bi trebalo biti tako,
5 ali molio bi Vas da me razumijete, znači da smo mi jednostavno imali stavove i
6 znali i kako ćemo postupati u određenim situacijama. Jer propali bi da nismo
7 znali valjano raditi.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A koji su bili ti stavovi, stavovi koje
9 ste morali ranije pripremiti? Dakle, kako je to glasilo?

10 SVEDOK: Ja se ne mogu, tačno znači sjetiti i mislim da nemamo stavove
11 pisane, ali jednostavno - tamo gdje su borbena dejstva kao što je ovo u
12 Kasindolu, onda se preduzimaju najrigoroznije mjere moguće u cilju bezbjednosti
13 i sačuvanja teritorije.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li bi to uključivalo i protjerivanje
15 stanovništva uključujući i civilno stanovništvo?

16 SVEDOK: Normalna stvar da bi podrazumijevalo iseljavanje dijela
17 stanovništva ukoliko se smatra da će ono naškoditi bezbjednosti, da će zbog toga
18 pasti teritorija ili da će to stanovništvo stradati u borbenim dejstvima. I taj
19 se slučaj desio u Kotorcu upravo što imamo u jučerašnjem presretnutom razgovoru.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako sam Vas dobro shvatio, u
21 okolnostima ako su okolnosti takve, Vi biste uklonili civilno stanovništvo iz
22 nekog područja?

23 SVEDOK: Da, ali uklanjali smo znači i...i srpsko i hrvatsko. Uklanjalo
24
25
26
27
28
29
30

1 je se samo, na kraju krajeva.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti, gospodine Tieger.

3 G. TIEGER: [simultani prevod]

4 P: Želim samo brzo da pređem na par dokumenata pre nego što pustimo
5 sledeći presretnuti razgovor. Prvo je dokument iz 6. februara 1993. godine. To
6 je deklaracija o dnevnom redu SDS-a Ilidže i nalazi se na spisku pod brojem 23.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim sekretara da dâ broj.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P797.

9 G. TIEGER: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Prstojeviću, ovo je dokument iz nekakve zvanične
11 publikacije. Možete li da nam kažete kako je izdata ili podeljena ova
12 publikacija ili ovaj dokument?

13 O: U principu ja razmišljam o stavu da dokumenta koja nisu original i
14 koja nisu sa mojim potpisom ne komentarišem. Međutim, ja ću komentarisati ovaj
15 dokument premda ne garantujem za njegovu vjerodostojnost. Ovakav dokumenat, ne
16 znam je li 100% sadržaja, donio je Opštinski odbor SDS-a Ilidže vjerovatno 6.
17 februara 1993. sa ovakvom formom sadržaja. On je podijeljen znači poštom
18 članovima opštinskog odbora, mjesnog odbora i proslijeđen Predsjedništvu
19 stranke, odnosno Glavnom odboru na Pale.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, kad gledam prevod ovog

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dokumenta, zar ne fali deo prevoda? Čini mi se da fali broj 17.

2 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, možda bi to mogli da
3 pročitamo. Vi gledate deo koji se nalazi odma' ispod teksta?

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čini mi se da nema potpisa, međutim ne
5 spominje se čak ni ko je autor ovog dokumenta, a to je možda relevantno. Na
6 osnovu ovoga što ja vidim, čini mi se da se na originalu pojavljuje ime svedoka.

7 G. TIEGER: [simultani prevod]

8 P: Gospodine Prstojeviću, vidite li dokument pred sobom? Molim da
9 pogledate sam kraj dokumenta.

10 O: Ja vidim dokument i...i vidim ja sam rekao šta mislim o fotokopijama.
11 Moj je potpis, ja sam bio...

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, molim Vas da
13 pročitate šta tu stoji.

14 SVEDOK: Predsjednik SDS-a Ilidža, Nedjeljko Prstojević, diplomirani
15 ekonomista.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Ako Vam se postavi pitanje,
17 molimo Vas da odgovorite na pitanje. Nema potrebe da nam kažete da li smatrate
18 da li možete da komentarišete o nečemu ili ne. Treba da odgovarate na pitanja
19 onako kako znate.

20 Nastavite molim.

21 G. TIEGER: [simultani prevod]

22 P: Gospodine Prstojeviću, ako pogledate deo dokumenta odmah nakon
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naslova "Programski zadaci SDS-a Ilidža u ratu", kaže se: "Nad našim srpskim
2 zemljama u kojima živimo od pamtivijeka nadnijela se aždaja crnih krila koja
3 prijeti da nam satire srpsko ime, srpsku kulturu i srpske bogomolje, a Srbiju
4 svede u okvire beogradskog pašaluka." I onda kaže da bi srpski narod bio
5 prisiljen da se dohvati oružja da bi se odbranio od najnečasnijeg i
6 najprimitivnijeg islamsko-džihadskog i ustaškog dušmanina i tako dalje.

7 Gospodine Prstojeviću, da li ovaj rečnik, taj jezik koji se pojavljuje u
8 ovom dokumentu, da li Vam je to poznato na osnovu dokumenta koji ste Vi sačinili
9 1992. godine?

10 O: Poznat mi je ovaj rječnik. To je rječnik koji motiviše na borbu i
11 očvršćuje moral srpskom narodu.

12 P: Da Vam brzo pokažem još jedan dokument. To je dokument od 10. maja
13 1992. godine.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Ja se izvinjavam, ali čini mi se da je
15 gospodin Tieger maločas spomenuo rečnik koji se pojavljuje u ovom dokumentu i da
16 je to slično nekom dokumentu iz 1992. godine i možda bi bilo od pomoći da se taj
17 dokument također navede, da nam kažete o kom se dokumentu radi.

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja ću upravo to sada da uradim.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Izvinjavam se. Mislio sam da se radilo o
20 drugačijem dokumentu.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, rekao sam dodatno. To je verovatno
22 bilo...

23 G. STEWART: [simultani prevod] ...zbunjujuće.

24 G. STEWART: [simultani prevod] To je dokument pod brojem 8. /u engleskom
25 transkriptu: "To je ET0227-9812, predmet broj 8."/

26 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokazni predmet P798.

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod]

2 P: Molim Vas da za trenutak zadržite oba dokumenta.

3 Gospodine Prstojeviću, molim da pogledate dokument 798 koji ste upravo
4 dobili. Ovo je dokument na kome se nalazi Vaš potpis, zar ne? Pretpostavljam da
5 ste ga onda Vi i sačinili, zar ne?

6 O: Ni jedan dokumenat ja nisam lično sačinjavao nego je sačinjavao tim
7 ljudi, a usvajao je ili Opštinski odbor kao ovu deklaraciju o radu u ratnim
8 uslovima koji je imao dosta značajno članstvo, ili Krizni štab. Pa i ovaj
9 dokumenat, Poziv srpskom oficiru koji misli na otadžbinu, usvojio je Krizni
10 štab, a ja sam znači potpisnik i prvi čovjek Kriznog štaba.

11 P: Ako pogledamo prva dva pasusa tog dokumenta, dokumenta P798, čini se
12 da je to potpuno isti rečnik manje-više koji se nalazi u dokumentu P797 o kome
13 smo upravo razgovarali. Da li je to tačno?

14 O: Pa, to je tačno. Ako pišu isti ljudi i ako je isto, nepromijenjeno
15 vrijeme, onda se znači piše rječnikom romantičnim koji motiviše na borbu, na
16 žrtvovanje, jer na Ilidži je poginuo 931 borac i civil, a 3001 ranjen.

17 P: Gledam sad brzo ponovno dokument P797 i tu se na par mesta spominju
18 zadaci i ciljevi SDS-a Ilidže uključujući u trećem pasusu dnevnog reda: "Pobeda
19 nad neprijateljem i oslobođenje srpske zemlje". Da li je to tačno?

20 O: Ne znam gdje se to govori, ali moguće je da se govori i u to vrijeme

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 trebalo je da se govori.

2 P: Ako pogledamo taj deo dokumenta ispod naslova: "Programska
3 deklaracija SDS Ilidža za rad u ratnim uslovima", a to je deo koji se nalazi na
4 početku dokumenta 797, u trećem paragrafu se kaže: "Dana 4. aprila 1992. godine,
5 srpski narod Ilidža predvođen prvacima SDS-a digao se na ustanak i odbranu
6 svojih vekovnih ognjišta". I onda se tu govori o formiranju jake teritorijalne
7 jedinice, jedinice MUP-a i o oslobođenju i učvršćivanju kontrole nad svim
8 etničkim srpskim prostorima bivše opštine Ilidža i pružio znatnu pomoć Srbima na
9 području drugih opština srpskog Sarajeva.

10 Da li ima išta u tom pasusu s čim se Vi ne slažete?

11 O: Nema.

12 P: Možemo li sada da pređemo na sledeći presretnuti razgovor? To je
13 ET02279812 i to je razgovor između gospodina Prstojevića i gospodina Mandića od
14 2. juna 1992. godine.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo sekretar.

16 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P799.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, znači P779A, a P799A.1 će biti
18 prevod.

19 G. TIEGER: [simultani prevod] To će biti dokument 15 sa spiska.
20 Izvinjavam se, zbunio sam sekretara tako što sam dao pogrešan ERN broj.
21 Izvinjavam se.

22 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]

23 G. TIEGER: [simultani prevod]

24 P: Gospodine Prstojeviću, mislim da ste imali prilike da pogledate ovaj
25
26
27
28
29
30

1 dokument ranije. Imajući u vidu tehničke probleme pri puštanju ovog presretnutih
2 razgovora možemo da podelimo transkript i svedoku i stranama i Veću, i onda ćemo
3 nastaviti odatle.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Molim da se svedoku da
5 transkript na B/H/S-u.

6 G. TIEGER: [simultani prevod]

7 P: Gospodine Prstojeviću, pošto mi obično imamo priliku da preslušamo
8 presretnuti razgovor, ja sada želim da Vam dam priliku da pogledat transkript.
9 Molim Vas da ga pročitate i kažete mi kad ste ga dovoljno gledali.

10 O: Pročitao sam.

11 P: I da li je tačno da ste Vi imali priliku da tokom Vaših razgovora
12 poslušate taj presretnuti razgovor i da ste onda prepoznali svoj glas i glas
13 gospodina Momčila Mandića?

14 O: Da.

15 P: Molim Vas da pogledate sada stranu 3 Vašeg transkripta. To je ista
16 stranica i na B/H/S-u i na engleskom prevodu. Gospodin Mandić Vam kaže da je:
17 "došlo gore do Vlade i do nas, da daješ vremenske uslove nekim Turcima,
18 iseljavaš pojedina naselja i to je vrlo loše odjeknulo u narodu, oni to
19 zloupotrebljavaju, ti Muslimani i javna glasila", i tako dalje.

20 Da li ste Vi tokom tog razgovora shvatili da gospodin Mandić Vas zove da
21 bi Vam rekao da on i drugi su zabrinuti zbog lošeg publiciteta ili odjeka u
22 javnosti zbog toga što se iz određenih naselja iseljavaju ljudi?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja to nijesam tako shvatio. Ja sam naprotiv ministru odmah negirao,
2 rekao da to nije tačno. Shvatio sam ovo kao uvod za zapošljavanje ovoga sudije
3 koji će se pojaviti kasnije.

4 P: A kad govorite o sudiji, govorite o Fadilu Mušanoviću koga gospodin
5 Mandić spominje na 4. stranici tog transkripta?

6 O: Da.

7 P: Gospodin Mandić želi da gospodin Mušanović zauzme određeni položaj
8 tako da bi, on kaže: "mogli da kažemo da i mi zapošljavamo i Muslimane i Hrvate
9 i Srbe". I onda Vas molim da dva, tri Muslimana negde stavite.

10 Tako da ste Vi u stvari shvatili da Vas gospodin Mandić zove zato što je
11 hteo da se gospodin Mušanović postavi na nekakav položaj tako da bi se o tome
12 moglo javno pisati ili objaviti?

13 O: Upravo sam shvatio tako, a ovo je sve proizvoljna priča gospodina
14 Mandića koji je imao vremena da mašta i priča o onome što nije tačno.

15 P: Izgleda da je gospodin Mandić shvatio, iako Vi to poričete - kako
16 kažete - da ste Vi iz određenih naselja iseljavali ljudi i zbog toga je izrazio
17 zabrinutost, to jest zbog odjeka u javnosti koji je to imalo. To je tačno, zar
18 ne?

19 O: Uopšte ne mislim da je gospodin Mandić bio zabrinut za to jer
20 jednostavno to za Ilidžu nije važno. Jer ni jednu operaciju izuzev Kotorca gdje
21 je JNA pokrenula, nismo mi imali ofenzivnu u to vrijeme, do tog razgovora nego
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 smo se samo umjesto branili.

2 P: Znači Vi mislite, ili Vi kažete da gospodin Mandić nije bio u pravu
3 kada Vam je rekao da ste Vi iseljavali ljude iz određenih naselja.

4 O: Rekao sam, imate u govoru, rekao sam direktno. Znači, jedan
5 gradonačelnik nižeg ranga kaže ministru: "Nije to tačno." Ja sam to rekao dva
6 puta u ovome transkrip...transkriptu.

7 P: Dajte da vidimo tačno šta ste Vi rekli gospodinu Mandiću nakon što on
8 izrazi zabrinutost da bi iseljavanje ljudi iz pojedinih naselja, nešto što je
9 vrlo loše odjeknulo i da je loš publicitet. Vi onda njemu kažete: "Mi to nismo
10 rekli. Nismo to rekli javno." A onda mu ponovo kažete: "Da, ali nismo to nigdje
11 javno rekli ni napisali." Tako da Vi u stvari hoćete da kažete gospodinu Mandiću
12 da ne bi trebalo da bude nikakvog lošeg odjeka u javnosti zato što o tome nije
13 ništa javno ni bilo.

14 O: Kod mene u prevodu stoji, a i siguran sam da je tako rečeno. Ja sam
15 rekao: "Ma molim te, gdje smo to... gdje sam to rekao?" Ne znam, ali nisam
16 to...nismo to rekli. Nigdje ja, naša politika nije takva koja potpuno određuje
17 da nije naša politika iseljavanje. Naprotiv, ja imam dokumenta gdje sam dao
18 nesrpskom stanovništvu u cilju zaštite na Ilidži da ostane čitav rat. I ljudi su
19 izdržali do 1995. i opet su morali odseliti. Baš ti kojima sam davao papire. I
20 onda sam ja nespretno još rekao, znači, da nigdje nema o tome nikakva, znači,
21 dokumenta, dokaza ni u ratnoj propagandi ni u ratnoj štampi.

22 P: Da, Vi ste uveravali gospodina Mandića da u tom smislu nema nikakvih
23 dokaza.

24 Nakon što Vam gospodin Mandić kaže koje su informacije došle do njega i

25

26

27

28

29

30

1 do Vlade, on Vas zamoli: "Pa nemoj, molim te, oko toga ništa. Prvo se konsultuj
2 gore sa Đerićem i tim ljudima jer je vrlo loša reklama za nas i za sve."

3 Da li ste Vi onda shvatili da je Vama gospodin Mandić u stvari rekao da
4 pre nego što uradite nešto slično prvo morate s njima da razgovarate zato što se
5 tu radi i o publicitetu koji proizilazi iz svega toga?

6 O: Pa, normalno da sam shvatio tako. Ali, ovaj čitav razgovor je EPP
7 čovjeka koji je besposlen i koji kritikuje ono što rade i on, i njegovi ljudi, i
8 zamajava mene koji se borim za opstanak u ovo vrijeme na Ilidži. I...i...i kad
9 osvane, ne znam oće li nas /nerazgovetno/ živ. Jer on je sasvim na slobodnoj
10 teritoriji u drugoj lokaciji.

11 P: On je bio u Kuli, zar ne?

12 O: Pa jeste, ali to je slobodno za centar Ilidže gdje smo u okruženju
13 potpuno.

14 P: I zar on nije bio u Kuli od samog početka rata?

15 O: Pa jest. Bio je uglavnom u Kuli od početka rata. I to je na području
16 Ilidže i mogo je biti informisan on, znači nije morao doć do Vlade nego je on
17 lično na djelu i baš pred tom zgradom se govori o onim izbjeglicama iz Kotorca.
18 To je upravo pred njegovim očima se sve desilo oko Kotorca, onaj sporni
19 intervju.

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, znam da...

21 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodine, molim Vas da pogledate
22 drugu stranicu. Konkretnije, drugi put kada progovorite, na stranici broj dva na
23 engleskom, tu se kaže: "To nije naša politika. Naša politika nije takva."

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] To je na stranici broj četiri engleskog
2 prevoda.

3 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod]. Da, da. Izvinjavam se, u pravu ste.
4 I onda ponavljate...

5 Recite gospodine, jeste li pronašli taj dio. To je na četvrtoj stranici,
6 drugi i treći put kada Vi govorite. Dakle, Vi kažete sljedeće: "Ne znam, ali
7 nismo to rekli nigdje javno."

8 Dakle, čini se da Vi ovdje kažete da Vi to jeste rekli, ali ne javno.
9 Međutim, odmah u sljedećoj rečenici upravo to i kažete. Kažete: "Ja, ali nismo
10 to rekli javno nigdje, ni napisali."

11 Dakle, čini se da nam tu hoćete reći da ste to možda rekli negdje gdje
12 niste bili u javnosti, ali da niste rekli u javnosti i da niste to zapisali.
13 Mislim da ste za vrijeme ovog telefonskog razgovora davali odgovore koji se mogu
14 shvatiti na dva različita načina pa bih htio da mi to dodatno objasnite. Mogli
15 ste, recimo, reći: "Ja to nikad nisam rekao." Međutim, Vi tu kažete: "Ali to
16 nismo rekli nigdje javno."

17 SVEDOK: Ako dozvolite da se vratimo na istu stranicu, samo odma' na
18 drugi pasus gdje gospodin Mandić meni kaže: "A-ha-ha, imam dva pitanja za tebe."

19 Ja kažem: "Ja."

20 To znači, odgovor ja da... u stvari, ja sam govorio "Da."

21 A neko je prevodio: "Ja", jer ja slušam. Kad govorim: "da", to znači da
22 slušam. Da sam razumio poruku i meni se pojavljuje odma' kad govori gospodin
23 Mandić još jedno "da", jer ja znači i dalje slušam, samo kažem: "da, da" ili

24

25

26

27

28

29

30

1 mogao sam reći razumio sam. Razumijete? Ali, go... i to se može pojaviti u
2 destitini... u svim mojim razgovorima. I...i zato ja ovdje kažem: "Ma da". Ali
3 gdje sam to rekao i ključno je - naša politika nije takva. I ja tvrdim do ovoga
4 datuma nigdje izuzev Kotorca gdje je bio odnos znači JNA, nije bilo bilo kakvog
5 organizovanog pokretanja civila, izuzev isključivo po željama u zoni borbenih
6 dejstava koje je stanovništvo samo bježalo tamo ili vamo, ili željelo ići.

7 A što kaže da nismo javno rekli i napisali, jer bila su sredstva
8 informisanja koja bi mogla, kad bi se javno rekli i napisalo, uznemiriti
9 muslimansko stanovništvo i izazvat. Znači, znači ničim praktično nismo ni
10 uradili, nismo ni rekli, nismo ni napisali. Inače je kod ministra Mandića i u
11 drugim razgovorima, ja vidim pojavljuju se stvari koje sa stvarnošću nemaju
12 veze, gdje on priča i nešto ono, jednostavno kao da se šali ili rekao bi, zeza s
13 nekim.

14 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imam još jedno pitanje za Vas. Možete li
16 nam ukazati na mjesto gdje Vi otvoreno negirate da su vršena iseljenja u ovom
17 telefonskom razgovoru. Gdje to točno kažete da se to nikad nije dogodilo.

18 SVEDOK: Odmah na istoj strani, poslije dužeg razgovora gdje ja začuđeno
19 kažem: "Pa da, ali gdje sam to, molim te, rekao? Gdje sam to rekao?"

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali to kažete odgovarajući na jedan
21 komentar gospodina Mandića koji je rekao sljedeće: "Šta si ti rekao? Ti nisi

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odgovoran za njihovu bezbjednost, il' tako nekako."

2 A Vi na to kažete: "Ma ja, ali gdje sam to rekao?"

3 Dakle, ako bi čovjek krenuo logički interpretirati ovo, a Vi ako imate
4 neko drugo objašnjenje, molim Vas, recite. Dakle, Vi kažete da niste rekli, da
5 ste Vi rekli da Vi niste odgovorni za njihovu bezbjednost. Kada se gleda za
6 cijeli tok razgovora, ne radi se ovdje o tome da Vi negirate da je došlo do ovog
7 razgovora. Vi tu negirate da ste Vi odgovorni za njihovu bezbjednost. Ja ću Vas
8 zamoliti, ako želite, da to prokomentirate.

9 SVEDOK: Vidite, u razgovoru s ministrom sam ja ovdje skoncentrisan da je
10 ovaj meni rekao da smo dali ultimatum u nekom naselje Muslimanima da se isele za
11 24 sata. I to je potpuno netačno i ja se skonce...skoncentrišem i to, ovaj...
12 negiram.

13 Drugo, kad je bezbjednost Muslimana na Ilidži... toliko je teška
14 situacija u to vrijeme bila. Bilo je ubistava između Srba. Dva puta su
15 pripadnici u toj godini pucali na samu opštinu Ilidža. Dio opštine je izgorio, i
16 to srpski. Jer, ako sprečavate pljačku, ako štitite nekoga - onda se puca na
17 vas. Tako da nisam ja tamo bio svmoćan.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala na odgovoru.

19 Molim da se svjedoka isprati iz sudnice.

20 Mi ćemo sada poći na pauzu, gospodine Prstojeviću.

21 [Sudije većaju]

22 [Svedok se povlači]

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, mi smo dosta vremena
24 proveli tumačeći telefonske razgovore gospodina Prstojevića. Ako su formulacije

25

26

27

28

29

30

1 iz razgovora jasne, ako su pitanja postavljena svjedoku da na njih dobijamo
2 objašnjenja za koja pronalazimo da je teško da ih povežemo sa bilo tekstom, bilo
3 sa samim pitanjem, nije nužno neophodno da pokušate od svjedoka dobiti
4 objašnjenje za cijeli razgovor.

5 Prekidamo sa radom do 11.05h.

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

7 ... Početak pauze u 10.42h

8 ... Sjednica nastavljena u 11.13h

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim. Izvolite sjesti.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, Vijeće se nada da je
11 dobro razumjelo Vaše pitanje vezano za razjašnjenje o situaciji vezanoj za
12 zapisnik sa razgovora sa svjedokom. Pretpostavljam da ako na temelju odgovora
13 Vijeća ste zaključili da mi nismo dobro razumjeli Vaše pitanje, onda ćete nam o
14 tome nešto reći.

15 Transkript razgovora iz novembra 2003., i ovog kasnijeg, se neće uvesti
16 u spis. Tamo gdje je svjedok suočen sa onim dijelovima koji mu se pročitaju, to
17 će naravno ući u spis kao i njegovi odgovori. Međutim, sam zapisnik razgovora ne
18 ulazi u spis.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, to mi je od velike pomoći.
20 Zahvalan sam Vijeću na tome. Još jedno neriješeno pitanje koje bi trebalo
21 razjasniti. Kada, časni Sude, Vi kažete kada se svjedok suoči sa nekim
22 dijelovima transkripta tako što se oni pročitaju, to je zato što je to ušlo u
23 zapisnik ovdje. To je naravno jasno. I u toj mjeri je dakle odgovor, kažete Vi,
24 također ušao u spis.

25

26

27

28

29

30

1 Mi bismo predložili još jednu stvar. To je ušlo u zapisnik, kažete Vi,
2 ali da bi ušlo u spis onda svjedok mora u sudnici reći: "Da, potvrđujem da
3 prihvaćam."

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ono što ste Vi sada pokrenuli je jedno
5 sasvim drugo pitanje. U slučaju da postoje nedosljednosti između onog šta je on
6 rekao u razgovoru i naravno, ako nešto nije ušlo u zapisnik - to sigurno nije ni
7 u spisu. Dakle, Vijeće će morati razmotriti ako svjedok na primjer kaže: "Ovo
8 stoji možda u zapisniku sa razgovora, ali ja kažem da to nije istina." U tom
9 slučaju se nalazimo pred jednim malo težim pitanjem. Naime, da li će samo
10 odgovor i isključivo odgovor koji je dan tokom iskaza, a koji se ne slaže sa
11 transkriptom razgovora, da li će to isključivo ući u spis i ništa drugo? Kada
12 postoje neke nedosljednosti u odnosu na, da to nazovemo prethodne njegove izjave
13 u sistemu *common law* koliko shvaćam, ono što se kaže u iskazu je ono što se
14 računa - bez obzira da li je nešto drugo bilo rečeno ranije. Koliko ja razumijem
15 engleski zakon, u spis ulazi samo onaj iskaz koji je izrečen u sudnici. Dok, u
16 američkom zakonu postoje okolnosti pod kojima Pretresno vijeće također može
17 uzeti na razmatranje ono što je svjedok rekao tokom nekog ranijeg razgovora.

18 Mi ćemo provjeriti da li je bilo bilo kakvih bitnih nedosljednosti tokom
19 ispitivanja.

20 G. STEWART: [simultani prevod] U engleskom pravu po neki put je
21 situacija takva da se u tjedan dana stvari promijene.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako sad kažete da su u Engleskoj
2 fleksibilniji, da su spremni da koriste ranije nedosljedne izjave.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Ja bih htio reći da je jednostavno cijela
4 ta stvar u stalnoj promijeni.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam zauzeo stav koji ne bi bio
6 nepovoljan za Obranu kada gledamo to iz engleskog pravnog sistema.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Što ja mogu reći, časni Sude, u vezi...

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sad ste nas podsjetili, pa provjerite
9 kakva je situacija u Engleskoj u zadnjih nekoliko tjedana?

10 G. STEWART: [simultani prevod] Dozvolite samo da razjasnim. Kada se
11 jedan dio pročita svjedoku, to je ušlo u zapisnik, ali to nije samo u zapisniku.
12 Postoji dio spisa da je on ranije već to rekao i dakle, koncept je tu i onda se
13 može dalje ispitivati.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I onda se mogu vidjeti da li postoje
15 neke bitne nedosljednosti u odnosu na sadržaj.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da tu neće biti ništa sporno s
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 obzirom da postoji audio zapis. Dobro, na stranu su greške u zapisniku, ali
2 pisane greške, ali nisam čuo nikakvog spora o tome da li, naime svjedok nije
3 prigovarao da nešto ne odgovara.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Da, naravno. Čini se da je tako bilo,
5 časni Sude.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Ovo nije pravi trenutak za duži razgovor o
7 tome. Ja bih samo htio napomenuti, a temeljem mog razumijevanja prava i trendova
8 u ovom trenutku, Vijeće može razriješiti nejasnoće i nedosljednosti tako što će
9 se ili odlučiti za prethodnu izjavu, ili za iskaz. Mislim da je i u Americi i
10 Engleskoj sada tendencija da se jednostavno prestane praviti razlika i da se
11 Vijeću omogući da donese najbolju procjenu na temelju svih raspoloživih
12 informacija.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam, da budem iskren, znao da je
14 takva situacija u američkom zakonu, ali nisam pratio suvremene tendencije u
15 engleskom pravu, a da ne govorim da nismo spominjali ni kanadski, australski
16 zakon i tako dalje.

17 Molim poslužiteljicu da uvede svjedoka u sudnicu.

18 [Sudije većaju]

19 [Svedok je ušao u sudnicu]

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Tieger.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala.

22 P: Gospodine Prstojeviću, u onom razgovoru koji smo maloprije slušali,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gospodin Madić Vam savjetuje da se prvo savjetujete sa Đerićem i ljudima tamo.

2 Jučer ste Vijeću rekli da je hijerarhija bosanskog rukovodstva /u
3 engleskom transkriptu: "srpskog bosanskog rukovodstva"/ 1992. izgledala ovako:
4 na vrhu je bio doktor Karadžić, pa gospodin Krajišnik, premijer Đerić i tako
5 dalje i tako dalje.

6 Dakle, s obzirom da su gospodin Karadžić i gospodin Krajišnik bili na
7 vrhu, recite da li je doktor Karadžić ili gospodin Krajišnik, koji je od njih
8 dvojice bio najviša vlast u Sarajevu?

9 O: To je teško odgovoriti, ali ja sam rekao da je gospodin Krajišnik za
10 nas bi najvažnija ličnost s obzirom da je Karadžić bio i više zauzet i da nam je
11 predsjednik Krajišnik po mnogo čemu bio bliži.

12 P: Sada kažete da je jedan od razloga to i tko je imao puno posla, tko
13 nije.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, zar se o tome nije
15 razgovaralo jučer - ili griješim. Izvolite da pronađem. Samo da vidim šta je tu
16 rečeno. Mislim da je svjedok rekao da su oni bili više orijentirani na gospodina
17 Krajišnika što se ticalo suradnje vezane za područje Sarajeva. To je jasno
18 rekao.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Nešto veoma slično onome što je bilo
20 rečeno, što je sad ušlo u spis, se vidi na vrhu sljedeće strane, strane 43.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Vi ste pitali: "Gospodine Tieger,
22 između predsjednika Karadžića i predsjednika Krajišnika, da li je jedan ili
23 drugi od njih dvojice imao veći utjecaj ili veću vlast u regiji Sarajeva? Ako
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 jeste - zašto?"

2 A Vi ste odgovorili: "Ako se uzme u obzir sve za regiju Sarajeva,
3 gospodin Krajišnik je bio nama važniji jer smo ga smatrali jednom takvom
4 osobom."

5 Dakle, na pitanje tko je imao veću vlast u Sarajevu, svjedok već rekao:
6 gospodin Krajišnik, a ne gospodin Karadžić. Dakle, koja je prednost ovog sada
7 pitanja?

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Samo sam htio da vidim da smo sve faktore
9 uzeli u obzir i u kojoj mjeri je ta njegova vlast - da to bude jasno, naime.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ali nemojte molim Vas previše
11 vremena gubiti na to. Recite, na kojoj strani je to?

12 G. TIEGER: [simultani prevod] To je u intervjuu iz maja, u drugom
13 kompletu, iz maja 2005., a to se može pronaći na stranici 17 na engleskom u tom
14 drugom kompletu. Gospodin Prstojević je tu govorio o vojnim dejstvima i rekao
15 je: "U osnovi, odlukom najvišeg rukovodstva tokom ofenzivnih ili defanzivnih
16 dejstava, sav je potencijal bio korišten kako bi se pomoglo vojsci ili MUP-u."

17 Onda mu je postavljeno pitanje: "Kad kažete najviše rukovodstvo, na koga
18 mislite?"

19 Gospodin Prstojević je rekao: "Uvijek mislim na dvije osobe,
20 predsjednika Karadžića i predsjednika Krajišnika, ali predsjednik Krajišnik je
21 imao veći utjecaj i veću vlast u području Sarajeva jer je on odavde i on je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kontrolirao politiku u području srpskog Sarajeva jer je on odavde."

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, ovo što Vam je
3 sada pročitano, recite da li je to dosljedno? Da li je to ono što ste stvarno
4 htjeli reći kada ste jučer davali iskaz o položaju gospodina Krajišnika u
5 području Sarajeva?

6 SVEDOK: Da. Jeste dosljedno.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, zamolit ću da sada pogledamo
9 dokument koji nosi broj 0297-0064, mislim da je to dokument od 20. septembra
10 1993. godine, koji je u našem spisku pod brojem 25.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim predstavnicu Tajništva.

12 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, to je već u spisu
14 Nielsen, tabulator 4.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] A tako, u pravu ste.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Iako broj P se ne nalazi na spisku,
17 Vijeće će znati gdje da to nađe.

18 G. TIEGER: [simultani prevod]

19 P: Gospodine Prstojeviću, ovaj dokument od 20. septembra 1993. je
20 dokument Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, srpska Stanica javne
21 bezbjednosti Ilidža. Prije nego što Vas zamolim da pogledate određeni dio ovog
22 dokumenta, zamolit ću Vas da mi odgovorite prvo na jedno pitanje. Kada ostavimo
23 po strani pitanje protjerivanja o kojem smo ranije tokom Vašeg iskaza
24 razgovarali, recite da li je bilo i nekih drugih mjera koje su bile poduzete
25 protiv Muslimana na Ilidži da bi se postiglo da oni napuste Ilidžu?

26

27

28

29

30

1 O: Mi nismo organizovano protjerivali muslimansko stanovništvo na Ilidži
2 i nije bilo preduzimanja nikakvih drugih mjera protiv muslimanskog stanovništva.

3 P: A zar nije tačno da su protiv Muslimana preduzete represivne mere što
4 je dovelo do toga da oni u sve većem i većem broju beže sa teritorije?

5 O: Ja ne znam ni za jednu represivnu mjeru da je preduzeta. Međutim,
6 svaki ko se našao u manjini u određenom području bio nebezbedan i stanovništvo
7 se masovno preseljavalo iz bilo koje... iz većinskog područja jednog u područje
8 gdje je njegovo stanovništvo većinsko.

9 P: Molim Vas onda da obratite pažnju na predzadnji pasus, na stranici 2
10 u engleskom prevodu. Pokušavamo to da pronađemo na B/H/S verziji gde se to
11 nalazi. Taj paragraf počinje: "Sva privedena lica Muslimani."

12 GĐA PREVODILAC: Primedba prevodioca, to Vam je na stranici 3, predzadnji
13 pasus.

14 G. TIEGER: [simultani prevod]

15 P: To je na stranici 3 Vašeg dokumenta, predzadnji paragraf. Tu se kaže:
16 "Sva privedena lica Muslimani detaljno su ispitivana u cilju prikupljanja
17 korisnih saznanja oko njihovih namjera. Represivne radnje koje su po raznim
18 osnovama u odnosu na njih preduzimane, za rezultat su imale njihovo sve
19 intenzivnije iseljavanje i bježanje sa ovoga područja."

20 Da li Vas to podseća na represivne radnje koje su preduzimane i ako je
21 to tako - možete li da nam kažete koje su to bile radnje?

22 O: Ovo je akt Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i ja
23 ovaj akt imam prvi put u rukama. I ovde se daleko vraća u prošlost. Ovaj pasus
24 proizlazi iz prethodna dva pasusa na istoj strani i govori se o aktivnostima
25 koje su bile do 1. aprila 1992. godine ili najmanje u početnom dijelu aprila. I

26

27

28

29

30

1 meni nije poznato represivne radnje koje su rađene, je li to MUP nešta radio što
2 mi ne znamo. Uglavnom, organizovanih represivnih radnji nije bilo. Da li je neko
3 samoinicijativno paravojne grupe posle... Ali ovo se odnosi na dio skoro kad rat
4 nije počeo, kako ja razumijem. Jer, praktično ovo prije 4. aprila vidi se iz 4.
5 pasusa. Ovo je bilo prije ratnih dejstava.

6 P: Ali Vi nećete da kažete time da su se stvari za Muslimane popravile
7 nakon početka rata.

8 O: Pa, neću da kažem, ali mi nije jasno ovde šta ovaj piše da je bilo
9 iseljavanja Muslimana u tom periodu kad nije. Kad je načelnik Stanice javne
10 bezbjednosti na Ilidži u to vrijeme bio Mlivić Edin i bio je čak štaviše do
11 negdje 15. aprila na Ilidži je bio.

12 P: I u dokumentu se jasno spominju aktivnosti koje su usledile nakon
13 osnivanja srpske policijske stanice, a to se može videti iz jednog ranijeg
14 pasusa.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dajte da Vam postavim vrlo jednostavna
16 pitanja, gospodine Prstojeviću. Prvo, u jednom od telefonskih razgovora
17 presretnutih koji su nam pušteni, obavješteni ste : "Kažite nam da li su Turcima
18 isključili sve telefone u Kasindolu?" Pretpostavljam da se time misli na
19 Muslimane? Da li je to tačno da su Vas to pitali?

20 SVEDOK: Tačno je da su pitali, ali ovo u Kasindolu je isključen prvo
21 meni telefon. Iz bezbjednosnih razloga, a onda...

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, kad ja budem hteo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da znam kada su Vama isključili telefon, ja ću Vas to pitati. Zar nije tačno da
2 ste tokom ovog telefonskog razgovora obavješteni o činjenici da su telefoni
3 Muslimana u Kasindolu isključeni pre? Da li smatrate da je ovo represivna
4 radnja?

5 SVEDOK: Tačno je da su telefoni isključivani, ali ne smatram to
6 represivnom radnjom jer od 19. juna čitavo područje neće imati telefona opštine
7 Ilidža.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali, zar nije tačno da su prvo
9 isključeni telefoni Muslimanima, a tek kasnije, iz razloga koji su navedeni
10 tokom ovog telefonskog razgovora, su onda sve veze prekinute?

11 SVEDOK: A tačno je, ali je u pitanju bezbjednost.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali jedno ne isključuje drugo. Da li
13 znate, u jednom od tih razgovora govorite o razmeni. Čak ste razmišljali o tome
14 da se 5.000 Muslimana razmeni za Srbe. Da li je tih 5.000 ljudi dobrovoljno
15 čekalo dok Vi ne odlučite da budu razmenjeni ili su bili držani u situaciji kada
16 više nisu bili slobodni da se kreću, već su morali da čekaju na nekakav dogovor
17 o razmeni?

18 SVEDOK: Ja sam tu brojku spomenuo simbolično jer u centralnom dijelu
19 Ilidže otprilike je Mus...Muslimana toliko prije rata i živjelo. Ali je
20 činjenica da Muslimani nisu dozvoljavali Srbima sa suprotne strane da izlaze, a
21 mi jesmo dozvoljavali da ide kud ko želi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A kakav je onda smisao, to jest značenje
2 razmene, bez obzira da li se radi o 5.000, 3.000, 2.000? Rekli ste da su bili
3 slobodni tako da onda nije bilo nikakve razmene jer su Muslimani bili slobodni
4 gde god su hteli. Zar to nije onda Vaše svedočenje? Gospodine Prstojeviću, moram
5 da Vam kažem da smo mi u ovom Veću već čuli svedočenje o nekim stvarima vezanim
6 za Ilidžu.

7 SVEDOK: Dobro, drago mi je da ste čuli.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja Vas obavještavam da smo mi čuli
9 svedočenje o tome, ali Vam neću reći o čemu se radi. Moje pitanje o tome da li
10 razmena na način znači da ljudi nisu bili slobodni da se kreću gde god su hteli,
11 već su morali da čekaju da netko organizuje ili napravi dogovor za razmenu. Tako
12 da nisu bili slobodni da idu kad hoće.

13 SVEDOK: Na našoj strani su bili slobodni da idu kad hoće.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A kako ste onda mogli da ih
15 razmenjujete?

16 SVEDOK: Ja sam upotrijebio u upoređivanju ovu riječ: ako neko hoće to -
17 mi ćemo, znači, sve što ima ako ima dat.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, ovo Veće baš
19 sasvim ne razume Vaše odgovore.

20 Gospodine Tieger, molim Vas, nastavite.

21 G. TIEGER: [simultani prevod]

22 P: Gospodine Prstojeviću, da sada pogledamo neke primedbe koje ste Vi
23 izneli u julu 1992. godine, a to se vidi u beleškama sa 17. sednice bosansko-
24 srpske Skupštine.

25 G. TIEGER: [simultani prevod] To je dokument koji je već uvršten u spis
26 i mi ćemo odgovarajuće stranice tog transkripta da podelimo. To je dokument P65

27

28

29

30

1 iz dokumenata uvedenih putem svedoka Treanora, tabulator 182, fascikla broj 13.
2 To je također dokument P529, iz materijala svedoka Hansona, tabulator 392,
3 fascikla broj 11.

4 P: Gospodine Prstojeviću, dokument koji Vi imate pred sobom je zapisnik
5 17. sednice bosansko-srpske Skupštine koja je održana, koliko mogu da se setim,
6 24. ili 26. jula. U zapisniku stoji da ste Vi bili prisutni i da ste se obratili
7 prisutnima i da ste između ostalog rekli, početi ću na početku: "Gospodine
8 predsedniče, poštovani poslanici, odlučio sam da kažem nešto i da pitam nekoliko
9 pitanja koja su mi postavili građani Sarajeva."

10 GĐA PREVODILAC: Prevodilac napominje da nema original ovog teksta.

11 G. TIEGER: [simultani prevod]

12 P: "Kada su Srbi počeli bunu u Sarajevu i kada su uzeli kontrolu nad
13 određenim teritorijama, nije bilo Vlade, nije se ni znalo gde se nalazi. Čak
14 štaviše, prvih par dana nismo znali da li je gospodin Karadžić živ. Kada smo
15 saznali da jeste živ i kada nas je obišao na Ilidži i ohrabrio nas, Srbi iz
16 Sarajeva su zadržali kontrolu nad teritorijom i čak su proširili svoje
17 teritorije u nekim delovima proterujući Muslimane iz nekih teritorija gde su oni
18 u stvari bili u većini."

19 Prvo, gospodine Prstojeviću, možete li da nam kažete nešto o poseti
20 nakon što su se Srbi podigli ili pobunili u Sarajevu, tokom koje su Vas i druge
21 na Ilidži ohrabрили?

22 O: Ja sam već o tome rekao nešto. Naime, 17., mislim aprila, u kriznom
23 štabu na Ilidži bila je jedna, kao skraćena sjednica Vlade srpskog naroda Bosne
24 i Hercegovine gdje je bio prisutan predsjednik Karadžić i predsjednik Krajišnik.
25 Svakako, sama sjednica za nas je bila ohrabrujuća i sa te sjednice ja mogu samo

26

27

28

29

30

1 reći jednu rečenicu koje se dobro sjećam. Gospodin doktor Karadžić je rekao da
2 ni jednom građaninu na Ilidži ne smije da fali dlaka s glave. I dijelom nam je
3 uputio kritiku da bezbjednosno nismo sigurni na odbrambenim linijama, a hoćete
4 da i Vlada sjedi na Ilidži.

5 P: Na tom sastanku se također i razgovaralo o sigurnosnoj situaciji, o
6 vojnoj situaciji na Ilidži, zar ne?

7 O: Da. Komandant štaba Teritorijalne odbrane Dragan Marković je
8 izvijestio o bezbjednosnoj situaciji na našem području iz koje je predsjednik
9 stekao utisak da nismo sigurni i da možemo pasti.

10 P: Da li je također bilo i razgovora o tome gde treba da bude sedište
11 političkih vlasti?

12 O: Svakako da, jer mi smo željeli da bude sjedište na Ilidži ili u nekom
13 dru...drugom dijelu srpskog Sarajeva koje je bilo pod našom kontrolom.

14 P: I na tom sastanku da li Vam je gospodin Karadžić ili gospodin
15 Krajišnik rekao gde bi bilo sedište političkih vlasti, ili su Vam rekli da će
16 Vas o tome obavestiti kasnije?

17 O: U...upravo su rekli da će nas o tome obavijestiti kasnije i s time je
18 sastanak i završen. Međutim, ako dozvolite ovdje u prijevodu - ne slaže se jedna
19 riječ gdje se govori: "protjerali Muslimane", kod mene je na srpskom. "potisli
20 Muslimane". To je sasvim različito.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se radi o prevodu ili je to samo
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanje transkripta?

2 G. TIEGER: [simultani prevod]

3 P: Možete li da kažete u kom delu transkripta Vi vidite tu reč o kojoj
4 ste govorili?

5 O: Je l' pitanje meni?

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete li da kažete gde se nalazi ta reč
7 za koju Vi kažete da ne odražava ono što ste Vi rekli?

8 SVEDOK: Nalazi se u 10 redu na prvoj strani: "A na nekim dijelovima i
9 proširili svoju teritoriju i potisli Muslimane sa teritorije gde su oni
10 praktično u većini." Nije "protjerali", nego "potisli" i odnosi se na mjesnu
11 zajednicu gdje je izvršen napad na nas, ali su Srbi i Hrvati u toj mjesnoj
12 zajednici većinski.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] "Potjerali" i "potisli", možete li da
14 nam objasnite kako se netko potisne?

15 SVEDOK: Protjerani, to je jedan grub vid protjerivanja neborbenog
16 stanovništva. Potiskivanje, kao u ovome slučaju, gdje su Muslimani prvi započeli
17 oražanu...oružanu akciju u Rakovici, a mi izgubili dio teritorije, potom
18 prihvatili borbu i organizovali se i vratili njih nazad i uzeli čitavu mjesnu
19 zajednicu pod kontrolu. Tad je sa borbenim stanov... vojskom...

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se time hoće reći da na kraju više
21 nije bilo boraca, učesnika u sukobu, a da je civilno stanovništvo ostalo u tom
22 regionu? Da li to hoćete da kažete?

23 SVEDOK: Pa, upravo...upravo tako, ali i s borcima dobar dio civilnog
24 stanovništva je otišao, a dio će kasnije lagano - kako ko želi ići - jer je tu

25

26

27

28

29

30

1 bila slobodna teritorija Kiseljak gdje se moglo preći u svaka doba.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali nisu mogli da se slobodno kreću tu
3 gde su bili?

4 SVEDOK: U ovome momentu jesu jer Kiseljak, hrvatska opština sa Ilidžom
5 nije ratovao, a u to vrijeme nisu ratovali Hrvati i Muslimani između sebe.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali s tog mesta odakle su ih potjerali,
7 potisli, oni nisu mogli u tom delu da se kreću slobodno, bili su potisnuti?

8 SVEDOK: Imali su... imali su odma' vezu sa muslimanskom teritorijom, jer
9 to je prema centralnoj Bosni jedan periferni dio. Nije to urbana sredina. To je
10 seoska sredina sa oko 1.140 stanovnika. Ja sam istražiteljima dao popis opštine
11 Ilidža predratni po mjesnim zajednicama.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, ne odgovarate na
13 moje pitanje, a moje pitanje je bilo sledeće: Iz tog kraja gde su oni
14 sačinjavali većinu i odakle su potisnut, da li su oni u tom kraju mogli slobodno
15 da se kreću?

16 SVEDOK: Ne razumijem da li mislite u kraju pod našom kontrolom ili
17 muslimanskom kontrolom koja se oslanja na našu teritoriju.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim na taj kraj odakle ste rekli da
19 su ih potisnuli.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Tu će biti uspostavljena borbena linija. Onaj ko je ostao unutar
2 srpske teritorije, znači, mogao je se kretati slobodno. A ko je otišao na
3 muslimansku teritoriju, onda je on mogao još slobodnije.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, izvolite nastavite.

5 G. TIEGER: [simultani prevod]

6 P: Zar nije tačno, gospodine Prstojeviću, da to što ste spomenuli
7 teritorije gde su Muslimani bili u većini je u stvari Kotorac i Dobrinja? Vi ste
8 na taj kraj mislili?

9 O: Ne, ja sam mislio ovdje i...isključivo na Rakovicu, a Kotorac izuzev
10 onoga dijela, jedne trećine, Muslimani su dio Kotorca čitav rat zadržali pod
11 svojom kontrolom.

12 P: Tokom Vašeg razgovora sa istražiteljima u novembru 2005., bilo je
13 govora o ovom Vašem obraćanju Narodnoj skupštini i na stranici 80 postavljeno
14 Vam je pitanje na koje teritorije mislite kada govorite o većini Muslimana, o
15 većinskom muslimanskom stanovništvu u određenim delovima. Vi ste rekli: "U to
16 vreme moglo se samo govoriti ili raditi o Kotorcu i delovima Stupa 2, ni o čemu
17 više." A onda su Vas pitali da li se to moglo odnositi i na druga mesta, kao što
18 je bila recimo teritorija severno od Dobrinje i druge delove.

19 A Vaš odgovor je bio: "Izvinjavam se, zaboravio sam za Dobrinju."

20 Da li Vas to podseća, gospodine Prstojeviću, o teritorijama o kojima ste
21 govorili kada ste se obratili 17. sednici Skupštine?

22 O: Istina je ovo što sam rekao. Dobrinja broji oko 48.000 stanovnika.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ovaj govor na Skupštini je poslije operacija, a u Dobrinji. I mi smo od
2 48.000 hiljada stanovnika u Dobrinji kontrolisali oko 2.000 stambenih jedinica,
3 ništa više. Znači, jedno 8.000 stanovnika. Tako da ne može biti tačan odgovor i
4 nije se moglo misliti na Dobrinju iako sam tad, tako, ono u pripremi rekao.

5 Također, Kasindolsku koju spominjemo, dobar dio Kasindolske su čitav rat
6 Muslimani kontrolisali. Možda nekih 40%.

7 P: Kad kažete 2.000 kuća pod Vašom kontrolom, što znači 8.000
8 stanovnika, to su kuće u kojima su prije toga stanovali Muslimani, a koje su
9 sada bile stavljene na raspolaganje srpskim izbeglicama. Da li je to tačno?

10 O: Pa... ja moram reći da to nije tačno. To su stambene jedinice,
11 stambeni blokovi u kojima je... To je urbani dio Dobrinja u kojima su živjeli,
12 znači, Srbi i Muslimani u približnom odmjeru, a Hrvata je Sarajevo kompletno
13 imalo oko 34.000, pa onda možete znati koliko je Hrvata moglo bit u toj urbanoj
14 sredini.

15 P: 2.000 kuća koje ste spomenuli u Vašom prethodnom odgovoru su bile
16 kuće u kojima više nisu stanovali ljudi, a koje su sada bile na raspolaganju da
17 se u njih usele drugi ljudi, zar ne?

18 O: Nisu to bile kuće. To su bili stambeni blokovi i te stambene blokove,
19 s obzirom da su zoni borbenih dejstava, mi nismo uspjeli naseliti čitav rat.

20 P: Gospodine Prstojeviću, ne želim da se ovim bavimo duže nego što je
21 neophodno, ali te kuće, stambene jedinice, kako god hoćete - to su bili prostori

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 u kojima su ljudi ranije živjeli, a u kojima više nisu stanovali i oni su sad
2 bili na raspolaganju. Tako da je tih 2.000 kuća to o čemu Vi govorite, da ili
3 ne?

4 O: Da, samo stan...stanova.

5 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Htio bih Vam ja postaviti jedno
6 pitanje. Tiče se ovog zadnjeg dokumenta koji smo gledali. Tiče se perioda od 26.
7 jula, dakle na istoj stranici.

8 Vi kažete, gospodine Prstojeviću: "...iz Ilidže i potaknuli i ohrabрили
9 nas, Srbi iz Sarajeva su zadržali kontrolu nad teritorijem i čak proširili
10 teritorij na nekim dijelovima i potjerali Muslimane sa teritorija gdje su oni
11 praktično u većini."

12 Ako sam Vas dobro razumio, postoji problem u prevodu u toj rečenici.
13 Zamolit ću Vas da pročitate, gospodine, sa mnom zajedno sljedeću rečenicu: "Ja
14 se pitam šta je donijela i viša politika za Sarajevo...", onda je jedna riječ
15 nečitka, "... šta je donijela. Mi smo se suočili da moramo usporavati svoje
16 ratne operacije zato što je bivša JNA jednostavno nas ometala, nije dala
17 tehniku, nije davala odobrenja za određene operacije."

18 Šta Vam to znači, to odobrenje za određene operacije, tu gdje se kaže da
19 Vam nisu dali odobrenje za određene operacije.

20 Dakle, vojska, JNA Vam nije dala odobrenje koje je potrebno za određene
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 operacije. Objasnite mi, šta Vam to znači? Naime, čini se da se tu Vi žalite na
2 nešto, žalite što se nešto nije dogodilo, prigovarate. Pitate se šta su
3 političari, rukovodioci, Srbi naravno u Sarajevu, šta su oni to radili i žalite
4 se što niste dobili odobrenje za određene operacije. Želio bih da mi to
5 prokomentirate.

6 SVEDOK: Pa, u suštini mi smo na sarajevskom području bili veoma
7 neorganizovani i rat nas je iznenadio. A onda kad smo uz sretne okolnosti svoje
8 etničke prostore dobrim dijelom zadržali pod kontrolom 4. i 5. april, stalno su
9 narod i teritorijalne jedinice tražile da se ovlada i ostalim teritorijama gdje
10 su Srbi i Hrvati većinski.

11 Ali su i u to vrijeme postizana određena primirja koja je između ostalih
12 dogovarao i gospodin Koljević. I...i kaže se zbog, recimo, iseljenja određene
13 kasarne ili nečeg...nečeg drugog, ne treba da se čuje ni jedan pucanj na Ilidži
14 i mi smo to morali poštovati.

15 Drugo, mi nismo bili sretni sa JNA, čak štaviše ilidžanski Muslimani su
16 bili bolje naoružani tehnikom od nas u početnom dijelu tako da smo mi mnogo
17 kasnili i samo velikom srećom smo opstali. A to što smo opstali to je se plaćalo
18 životima, na jedan dan da pogine po 11, a bude ranjeno po 50, 60 teritorijalaca.

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Ja inzistiram. Htio bih da mi
20 prokomentirate riječ "odobravanje operacija". Na šta ste mislili pod "odobriti

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 određene operacije".

2 Vi kažete tu: "JNA nam nije dala tehniku, nije davala odobrenje za
3 određene operacije."

4 Šta to znači?

5 SVEDOK: To je značilo da smo mi imali određene zahtjeve u to vrijeme, da
6 određenu teritoriju odmah uzmemo pod kontrolu, što je bilo dosta lagano i uz
7 male žrtve. Ali, nismo imali, znači, nikakvu podršku od JNA. Ili, čak štaviše
8 nam je sugerisano, nemojte, stanite, i to se onda poštovalo.

9 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] A recite koji su bili razlozi za taj
10 savjet. Dakle, šta Vi mislite, koji su bili razlozi zbog čega je to tako bilo?

11 SVEDOK: U...uglavnom u JNA bili su ljudi koji su otišli tamo da se
12 uhljebe, radi dobrih plata i dobrog statusa. Neki su bili komunistički
13 orjentisani i mislili su da će se uspjeti na neki način održati Jugoslavija i
14 zaživio je kod njih Pokret saveza komunista za Jugoslaviju. I onda su postavili
15 jednak odnos prema Srbima i Muslimanima, prije podne da malo oružja Srbima, a
16 posle podne da malo Muslimanima. Isti je komandant. I savjetuje i jedne i druge
17 da stoje u mjestu.

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala.

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, prije nego što nastavimo, samo
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 za zapisnik kažem. Nije mi jasno da li je svjedok čitao ovaj dio ili je
2 parafrazirao ovaj dio. Kabine, koliko ja shvaćam, imaju primjerak transkripta na
3 B/H/S-u, pa ako je moguće ja bi ih zamolio da pročitaju onu rečenicu koja
4 počinje šestom redu, gdje se govori o tome kada smo saznali.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako kabine imaju tekst ovoga zapisnika i
6 magnetofonske snimke 17. sjednice, ja govorim pritom o ERN stranici 0214-9561,
7 mi bismo molili da se to onda polako pročita i prevede.

8 PREVODILAC: /nedostaje simultani prevod/

9 G. STEWART: [simultani prevod] Ovo je drugačije, i to u znatnoj mjeri.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ja nisam čuo šta je ranije rekao
11 svjedok. Da li je on konkretno čitao, ili je samo parafrazirao ovaj dio tog
12 zapisnika sa sastanka?

13 Ja bih htio sada zamoliti prevodioce da mi kažu da je moguće da je došlo
14 do bilo kakve zamjene terminološki kod prevoda, jer smo ranije čuli "potisnuli",
15 a sada čujemo "potjerali", a na papiru piše "protjerali, protjerivali."

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 PREVODILAC: /nedostaje simultani prevod/
2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod]
3 Gospodine Stewart, da li ste čuli objašnjenje prevodilaca?
4 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude. Provjeravao sam sa mojim
5 referentom za predmet i sada mi je sve jasno. Hvala.
6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro.
7 Sad smo to razjasnili.
8 Gospodine Tieger, možete nastaviti.
9 G. TIEGER: [simultani prevod]
10 Gospodine Prstojeviću, kada ste Vi govorili o tom dijelu Vašeg
11 obraćanja, kada ste ranije govorili o njemu, Vi ste nam spomenuli jednu riječ,
12 jednu riječ koja se u samom zapisniku ne vidi nigdje. Međutim iz koje se može
13 zaključiti da se radilo o vojnoj operaciji, to jest - ne želim sada ponavljati
14 riječ iz transkripta... U stvari, ne, mogu ja to reći, a Vi ćete onda čuti u
15 prevodu kako treba. Riječ koja se nalazi u transkriptu je "potjerali", a zašto
16 Vi zapravo zamijenili tu riječ sa jednom drugom rječju koja ima drugačije
17 značenje?
18 O: Pa ja u prijevodu ovdje imam riječ "potjerali". Nikad ja tu riječ ne
19 bih upotrijebio jer ona nije adekvatna. Potjerati znači nešto drugo, protjerati
20 nešto drugo, i...i ja sam ubijeđen da se radi... prošli put mislim da sam vidio
21 riječ "potisli" koja je adekvatna i prava za situaciju koja je bila. I ja želim
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da časni Sude izvijestim da ja nisam dobio prevode svojih ranijih saslušanja,
2 tako da nemam pojma šta sam rekao 2003.

3 P: Godine 2003., gospodine Prstojeviću, možete pogledati strane 73 i 74.
4 Vi ste također se usprotivili toj riječi koja se vidi u zapisniku sa Skupštine.
5 Vi ste tada rekli da zapravo tu nije trebalo pisati "otjerali" ili "potisnuli",
6 nego "naveli" te Muslimane da odu. Da li se sjećate da ste to rekli?

7 O: Ne sjećam, ali to potvrđuje da, znači, imam isti...isto stajalište i
8 sad i tad, i isti mišljenje i sad i tad. Jer događaj je takav bio.

9 P: Dakle, po Vašem mišljenju prava riječ je trebala biti "nadahnuli" da
10 odu. Da li je to pravo tumačenje?

11 O: Ne, nego: pobjeđujući muslimansku vojsku, otisnuta je, oslobođena je
12 teritorija znači od Muslimana na tome dijelu. A činjenica je, prije tog perioda
13 bile su vojne operacije u Dobrinji i aerodromskom naselju.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, izvolite.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Samo jedan komentar. Ja sam razgovarao o
16 lingvističkim aspektima. To je prilično zbunjujuće. Čini se da se događa
17 sljedeće, kad je svjedok rekao: "nije ona riječ, nego je ova riječ", to je zbog
18 toga što svjedok sluša prevedenu riječ onog što Vi govorite. On dakle čuje u
19 prijevodu na B/H/S engleske riječi. Mi ne znamo sa sigurnošću da li se te riječi
20 poklapaju s onim što je rečeno tokom razgovora. Dakle, lingvistički se radi
21 pravom kaosu, ako smijem tako reći.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo malo! Gospodine Prstojeviću, ja sam
2 od Vas zatražio u određenom trenutku da mi kažete gdje ste Vi primijetili da
3 Vaše riječi nisu točno navedene. Vi ste onda rekli da se radi o 10. redu na
4 prvoj stranici, a zatim ste rekli: "... i nekim dijelovima i proširili svoju
5 teritoriju...", nastavili ste dalje čitati.

6 Kada ste mi tom prilikom odgovarali, da li ste Vi čitali ono što piše u
7 zapisniku, ili ste umjesto toga ono što ste smatrali da je pogrešno protumačeno,
8 Vaše riječi, da ste to zamijenili sa onim kako biste Vi smatrali da treba da
9 budu te riječi?

10 SVEDOK: Čitao sam ja u zapisniku gdje piše "potjerali". Ne piše
11 "protjerali". A ne stoji ni "potjerali" ni "protjerali", ne stoji ta riječ. Ne
12 može da stoji. To bi lingvisti znali, a ja znam kako govorim i znam situaciju.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, ja sam provjerio u
14 originalu. "Potjerali" i "protjerali", dakle ima tu razlika. Naime, svjedok kaže
15 da je pročitao riječ "potjerali", dakle ova riječ u kojoj nema slova "r" iza
16 slova "p", je ona riječ koja se stvarno nalazi u originalu.

17 Ali, sada je ovo razriješeno. Ako neka od strana želi poslušati audio
18 snimke i ono šta je svjedok rekao - može to učiniti. Možete nastaviti.

19 SVEDOK: Ja bih želio čuti audio snimak ako mogu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, rečeno mi je...

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, mi smo strane,
3 dakle Obranu i Optužbu, pozvali da slobodno pregledaju audio snimke, a ne Vas.
4 Izvolite, gospodine Tieger.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala.

6 Htio bih da sada pogledamo dokument ET002377 /u engleskom transkriptu:
7 "ET02237180"/.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koji je to broj u Vašem spisku?

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Broj 24, časni Sude.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koji bi to bio broj, predstavnice
11 Tajništva?

12 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To bi bio dokazni predmet P800.

13 G. TIEGER: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Prstojeviću, dokazni predmet 800 je jedan dokument kojem u
15 zaglavlju stoji Ratno povjerenstvo Republike Srpske za Ilidžu i Vi ste u potpisu
16 dokumenta. Vi ste osoba koja je sastavila ovaj dokument. Riječ je o odluci koja
17 je uslijedila nakon sjednice Ratnog Predsjedništva održanog 2. aprila 1993.
18 godine gdje se razmatrao povratak Hrvata i Muslimana i donijeta je odluka da se
19 povratak Muslimanima i Hrvatima na prostor srpske opštine Ilidža zabranjuje.

20 Kao prvo, gospodine Prstojeviću, u cijelom nizu navrata ste nam govorili
21 o tome kako su Muslimani s Ilidže željeli otići odande i kako se nisu željeli
22 vratiti. Ako je takva bila situacija, zašto je onda bilo neophodno da se tu ova
23 odluka izdaje kojom im se zabranjuje povratak.

24 O: Ja sam rekao da lično ne mogu komentarisati dokumenta koja su
25 fotokopirana, koja nisu original, jer ih ne smatram vjerodostojnim, ali sam ovaj
26
27
28
29
30

1 dokument komentarisao i komentarisat ću i sad. Mislim da je on donesen u
2 uslovima kad su zaratili Muslimani i Hrvati što je uzrokovalo da sa područja
3 Kiseljaka gdje je na nekih 12 kilometara bila slobodna granica, nije se
4 ratovalo, počeo ulaz, nekontrolisan, stanovništva i hrvatskog i muslimanskog, što
5 nije odgovaralo ni Hrvatima u Kiseljaku koji su s nama bili u dobrim odnosima.

6 A što je istovremeno nama ugrožavalo bezbjednost, a mi nismo bili u
7 stanju garantovati bezbjednost tad ni sami sebima, a kamoli nekome drugom. U
8 dokumentu piše potpuno da se nisu stekli potrebni uslovi. Normalna stvar,
9 dokumentat dozvoljava i određena odstupanja, po proceduri.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da bismo izbjegli bilo kakvu zbrku,
11 gospodine Prstojeviću, recite da li je ova odluka bila donesena?

12 SVEDOK: Ja se lično odluke ne sjećam, međutim kad vidim tekst i
13 pročitam, pretpostavljam da je donešena u takim i takim okolnostima. Ali, i on
14 govori da je neko smatrao da je na Ilidži bezbjednije i za Muslimana, nego u
15 Kiseljaka, i Hrvata bezbjednije nego negdje tamo. Ali, očito je kad je bio rat
16 između Hrvata i Muslimana.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ne vidim tačno gdje u ovom dokumentu
18 stoji da su Muslimani bezbjedniji u Kiseljaku nego na Ilidži ili obrnuto.
19 Zapravo, ono što tu stoji je da se zabranjuje povratak Muslimanima. To tu stoji.

20 SVEDOK: To je tačno. Ali, oni bježe s teritorija prema nama. Preko
21 30.000 Srba je prešlo preko naše teritorije. U to vrijeme predsjednik kompletne
22 jedinice hrvatske i stanovništvo, ali pod određenim okolnostima, bježeći od

23
24
25
26
27
28
29
30

1 to Vama jasno. Najbolju procenu koju mogu sad da Vam dam je nekih tri sata.

2 Svestan sam toga da me pitate na prijateljski način za procenu i ja Vam
3 dajem prijateljsku procenu da će mi trebati tri sata.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Veće je dosta upadalo u glavno
5 ispitivanje, mnogo češće nego što to inače radimo. Možda gospodin Tieger neće da
6 se složi s nama da nismo isto tako često i ranije prekidali glavno ispitivanje,
7 ali dobro. Gospodine Stewart, Vi jeste u mogućnosti da procenite na osnovu
8 pitanja koje je Veće postavilo svedoku koji delovi njegovog svedočenja treba da
9 se preispituju i da je Veće svesno da postoji potreba da se to uradi. U isto
10 vreme, pošto ste svesni toga da je Veće svesno da je potrebno postavljati
11 dodatna pitanja o nekim temama, onda to možda može Vama da pomogne da shvatite
12 šta je potrebno pokretati u unakrsnom ispitivanju, a šta možda neće biti
13 potrebno.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude. Ja uvek pokušavam da se
15 bavim suštinom i nastavit ću da tako radim i ubuduće.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam.

17 Sada idemo na pauzu do 12.55h.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

19 ... Početak pauze u 12.35h

20 ... Sjednica nastavljena u 13.01h

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sedeti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo, molim Vas da uvedete svedoka...
2 A, gospodine Tieger, da li želite Vi nešto da kažeta?

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Jako brzo želim nešto da kažem. Ne želim
4 dalje da proširujem tu temu, ali mislim da će to biti od pomoći. Ja sam imao
5 priliku da razgovaram sa prevodiocima iz kabine i na kraju Sud je napravio
6 razliku između "potjerali" i "protjerali", a u stvari svedok je pravio razliku
7 između sledećih reči kada je razgovarao o tome, između "potjerali" i "potisli".

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kada je čitao i kada je skrenuo pažnju
9 nama na 10. red i kada je upotrebio drugačiju reč nego koja se pojavljuje u
10 zapisniku tog sastanka?

11 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, tačno je. Razlika je bila između
12 "potjerali" i "potisli".

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda je to sada na zapisniku.
14 Možda gospodin Stewart želi s tim. Mislim da ne želi, ako hoće da se ne složi s
15 tim, može. Međutim, "potiskivanje" i "proterivanje" ne mora baš da bude potpuno
16 suprotno značenje.

17 G. STEWART: [simultani prevod] Jednostavno to nismo još prešli u našim
18 časovima B/H/S-a.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo poslužitelj, molim da uvedete
20 svedoka u sudnicu.

21 [Svedok je ušao u sudnicu]

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Prstojeviću, sada će unakrsno
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. STEWART: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam, časni Sude.

2 P: Gospodine Prstojeviću, u razgovoru koji ste imali sa Tužilaštvom, i
3 to je na stranici 6, ja uvek se pozivam na kompletnu verziju gde stranice idu od
4 1 do 207. Na stranici 6, Vi kažete da ste bili sekretar za inspekciju u opštini
5 Ilidža od 28. juna 1991. godine, "a na višestranačkim izborima sam stao na čelo
6 Srpske demokratske stranke na Ilidži".

7 Da li ste imali nameru stvarno da kažete "višestranački izbori"?

8 O: Višestranački izbori su bili 1990. godine, a 28. juna 1991. bili su
9 naši redovni unutarstranački izbori.

10 P: Gospodine Prstojeviću, upravo sam to hteo ja da kažem. Višestranački
11 izbori su održani u novembru 1990. godine, a kad ste Vi u Vašem razgovoru
12 spomenuli višestranačke izbore od 28. juna 1991. godine, Vi ste u stvari mislili
13 na interne izbore u SDS-u, zar ne?

14 O: Da. Radi se o *lapsus linguae*.

15 P: A onda na stranici 43 ste rekli da ste učestvovali u radu stranke i
16 da ste bili u SDS-u nekih 25 dana pre izbora 1990. godine. Znači, Vi ste negde
17 početkom juna se priključili SDS-u. Da li je to tačno? A ne, izvinjavam se. Ja
18 to povlačim. Izazivam zabunu.

19 Vi ste se nekih 25 dana pre izbora 1990. godine uključili u rad stranke.
20 Znači, Vi ste se početkom novembra 1990. godine uključili u rad te partije, pre
21 nego što su održani višestranački izbori. Da li je to tačno?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 O: Tačno je. Ja sam potpisao pristupnicu SDS-u za Petrovdan 1990. godine
2 u Skenderiji. Ali, zbog zauzetosti određenim privatnim poslovima i poslovima u
3 preduzeću, tek sam se aktivirao na tih 25 dana pred izbore jer tako je na
4 određenim sastancima u mjestu gdje sam ja živio, Kasindolu, traženo i krenulo se
5 u pos'lo.

6 P: I možete li da nam kažete, šta Vas je navelo da se tada priključite
7 SDS-u?

8 O: Pa, navelo nas je to - kao visoko obrazovan čovjek i čovjek koji je
9 tad poslovno putovao dosta u Austriju, vidio sam da se sprema jedan dosta
10 nejasan scenario za Srbe u Bosni i Hercegovini i potpuno je bilo jasno da će na
11 izborima pobijediti Stranka demokratske akcije, da će u hrvatskom narodu
12 Hrvatska demokratska zajednica, a Srbi su razvlačeni u više stranaka, u
13 Reformsku stranku, u SDP - bivšu komunističku stranku, Socijalistički savez
14 radnog naroda gdje su mene nudili za predsjednika i tek onda Srpska demokratska
15 stranka.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, razlog zašto ovo radim je
17 sledeći: ima jako puno zabune u razgovorima u vezi tačne biografije političke
18 gospodina Prstojevića i položaja koje je zauzimao. Ja se nadam da ćemo to uspeti
19 da raščistimo sa svedokom.

20 P: Gospodine Prstojeviću, tačno je zar ne, da ste na tim višestranačim
21 izborima 1990. godine izabrani za poslanika u Gradskoj skupštini Sarajeva, zar
22 ne?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: U odbornika, da.

2 P: I čuli smo da na izborima u junu 1991. godine unutar SDS-a postali
3 ste predsednik SDS-a na Ilidži. Na stranici 43 Vašeg razgovora rekli ste da ste
4 gotovo slučajno postali predsednik stranke. Ja ne tražim sad neko veliko,
5 detaljno objašnjenje, gospodine Prstojeviću, ali kad to kažete onako nehotice
6 ili slučajno da ste postali predsednik stranke, šta to znači?

7 O: Pa to znači da sam ja slučajno i predsjednik stranke, a kasnije i
8 predsjednik opštine. Ja na unutarstranačkim izborima nisam htio prihvatiti
9 kandidaturu za prvog čovjeka, za predsjednika Opštinskog odbora SDS-a. Međutim,
10 na skupštini 28. juna 1991. godine koja je brojala oko 250 članova skupštine,
11 traženo je da se kandiduje više kandidata i da kandidat koji dobije najviše
12 glasova bude predsjednik stranke, a drugi potpredsjednik stranke.

13 I tako mimo volje... moje volje, ja sam na samoj skupštini dobio najviše
14 glasova.

15 P: Tokom razgovora ste rekli da ste slučajno postali predsjednik
16 stranke. Samo da bude sve potpuno jasno, Vi ste postali predsjednik SDS-a Ilidže
17 negde oko 28. juna 1991. godine, da li je to tačno?

18 O: Da.

19 P: A kada ste postali predsjednik Skupštine opštine Ilidža?

20 O: Predsjednik Skupštine opštine sam postao 5. aprila 1992. godine u...

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 već u ratnim uslovima i čak štaviše čitavih sedam do deset dana su me ubjeđivali
2 ljudi da prihvatim tu funkciju.

3 P: Molim Vas da pogledate stranicu 11, Vi to nemate pred sobom, ali na
4 dnu stranice 11 Vašeg razgovora gospodin Burgess Vas pita sledeće: "Gospodine
5 Prstojeviću, rekli ste nam ranije da ste 28. juna 1991. izglasani na položaj
6 predsednika Skupštine opštine Ilidža."

7 A Vaš odgovor je bio: "Opštinski odbor SDS-a Ilidže ili predsednik
8 političke stranke."

9 Na osnovu toga mi razumemo da ste Vi ispravili gospodina Mitford-
10 Burgessa da niste izabrani za predsednika već da ste postali predsednik
11 Opštinskog odbora SDS Ilidža.

12 O: Upravo tako.

13 P: Od 5. aprila ste bili predsednik, kao što ste rekli, Skupštine
14 opštine. To nije bio posao koji je bio plaćen u to vreme, to je bila funkcija
15 koja nije bila plaćena?

16 O: Tako je.

17 P: Spominjete nešto drugo, kažete da ste bili sekretar, a taj pasus se
18 nalazi na stranici 9 razgovora. Gospodin Mitford-Burgess kaže: "Položaj
19 gospodina Prstojevića je bio predsednik Opštinskog odbora partije SDS na
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ilidži?"

2 Vi ste na to odgovorili: "Da".

3 A onda gospodin Tate Haris iz Tužilaštva kaže: "Da li Vam je to
4 oduzimalo uglavnom većinu Vašeg vremena sve dok nije izbio rat?"

5 Vi ste rekli: "Ne".

6 A on Vas pita: "A šta ste drugo radili?"

7 A Vi ste rekli: "Kao sekretar morao sam da radim najmanje 8 sati dnevno,
8 a nekada i više."

9 Da li je to u stvari taj Vaš posao sekretara za inspekcije?

10 O: U...upravo tako. Ja sam po ugovoru sa ŽTP-om Sarajevo došao 1.
11 februara 1991. godine za sekretara za inspekcijske poslove. U suštini, želio sam
12 da budem sekretar za privredu, ali je se u hodu okrenulo da je drugi čovjek bio
13 pitan da sjedne na to mjesto, a ocijenilo je se da ja mogu uspješno obavljati
14 poslove sekretara za inspekcijske poslove i to sam radio sve do 5. aprila. S
15 obzirom da je na Ilidži bila izražena bespravna izgradnja, bilo je mnogo
16 problema u tom sekretarijatu i bilo je mnogo stranaka tako da je se maksimalno
17 moralo raditi i čak štaviše te godine nisam iskoristio pola godišnjeg odmora.

18 P: Gospodine Prstojeviću, sve je jasnije da taj položaj o kome govorite,
19 sekretar za inspekcije, to je u stvari bio Vaš plaćeni posao, zar ne? To je bilo
20 Vaše uobičajeno radno mesto.

21 O: Da. To je...

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Znači, na stranici 16. razgovora, kada Vam gospodin Mitford-Burgess
2 kaže: "U redu. Da se vratimo sad na Opštinski odbor u Ilidži, da li je postojala
3 lokalna civilna vlada ili lokalna zajednička, kombinovana vlada sve tri stranke
4 ili svih stranaka?"

5 Vi ste rekli: "Da".

6 Molim Vas da potvrdite sledeće, da se radi o strankama SDS, SDA i HDZ.
7 Da li je to tačno?

8 O: To je tačno. Moj plaćeni posao je bio inspekcijski posao, a na Ilidži
9 smo mi poslije višestranačkih izbora dogovorom sa HDZ i SDA formirali zajedničku
10 vladu i prema broju dobijenih glasova podijeljeni su resori. I mogu reći da su
11 bili dosta skladni odnosi između rukovodstava Srba, Hrvata i Muslimana.

12 P: Odmah posle toga gospodin Mitford-Burgess je nastavio tako što je
13 rekao: "Da li ste Vi imali neku ulogu u toj civilnoj vladi?"

14 A Vaš odgovor je bio: "Ja sam bio sekretar za inspekcione radove ili
15 sekretar za inspekcije." Gospodine Prstojeviću, molim Vas da potvrdite ako je
16 ovo tačno, ali na osnovu toga što ste rekli, Vaš položaj za inspekcijske poslove
17 u stvari nije bio unutar Vlade već je to jednostavno bio Vaš redovni posao.

18 O: Posao sekretara za inspekcijske poslove je bio unutar Vlade. Ja sam
19 bio, znači, jedan od članova Izvršnog odbora opštine Ilidža. Jer, jer bila je
20 zajednička, znači, vlada. I Srbima je, Srpskoj demokratskoj stranci je
21 pri...pripao resor za inspekcijske poslove. Muslimanima je pripao resor, recimo,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ministarstva odbrane. Hrvatima je pripao sekretar Vlade. I tako dalje.
2 Muslimanima - predsednik Skupštine opštine. Srbima - sekretar Skupštine opštine.
3 Hrvatima - stručni suradnik u tom sekretarijatu i tako dalje.

4 P: Gospodine Prstojeviću, znači bez obzira što to radno mesto sekretara
5 za inspeksijske poslove je bio deo Vašeg plaćenog posla, svakodnevnog, odluka o
6 tom postavljenju je u stvari lokalna politička odluka, zar ne?

7 O: Na to mjesto sam ja imenovan, odnosno izabran, skupštinskom odlukom
8 Skupštine opštine Ilidža u kojoj su bili predstavnici svih parlamentarnih
9 stranaka koji su izabrani devedese... u novembru 1990. godine.

10 P: Gospodin Radomir Kezumović, da li je on bio Vaš prethodnik na
11 položaju predsednika Skupštine opštine Ilidža, pre nego što ste Vi preuzeli taj
12 posao u aprilu 1992. godine?

13 O: Jeste. Bio je prvi predsjednik.

14 P: Na stranici 17, ne znam da li možete da nam pomognete u vezi ovoga,
15 ali na stranici 17 Vašeg razgovora, gospodin Mitford-Burgess Vam je postavio
16 sledeće pitanje: "I jedina uloga koju ste Vi imali u toj opštinskoj vladi je
17 bilo kao sekretar za inspeksijske poslove."

18 A Vi ste odgovorili: "Organizacija lokalne vlade u opštinama je
19 izgledala ovako...", i onda Vi to iznosite dosta detaljno.

20 I onda je on rekao: "A ovo je onda organizaciona tabela opštinskih
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 lokalnih vlasti, parlamenta, lokalnog civilnog parlamenta na Ilidži."

2 Da li se sećate, da li je ta shema nešto što ste Vi napravili, ili nešto
3 što je napravio gospodin Mitford-Burgess ili neki od njegovih kolega tom
4 prilikom?

5 O: Ja tu šemu ne vidim ovde pred sobom na srpskom jeziku, međutim
6 smatram da nema nikakvog razloga da gospodin, je li Mitford, napiše bilo šta što
7 ja nisam rekao. Ja mogu i sad kao funkcioner u periodu 1991.i 1992., izdiktirati
8 organizaciju Skupštine opštine Ilidža i Vlade i ona treba da se podudari...
9 Jedino mogu da napravim neku grešku u izražavanju.

10 P: Gospodine Prstojeviću, ja neću od sada od Vas tražiti da ponovo
11 prođemo kroz to.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mogu li se raspitati, da li
13 je ta organizacijska shema koja bi mogla biti negdje u arhivi Tužilaštva, da li
14 bih ja možda mogao dobiti primjerak?

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, da li je to na
16 raspolaganju za gospodina Stewarta?

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Ako je na raspolaganju meni, onda jeste i
18 gospodinu Stewartu.

19 G. STEWART: [simultani prevod] To je pravo zadovoljstvo čuti, to je sve
20 što mi treba.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavite.

22 G. STEWART: [simultani prevod]

23 P: Dakle, općina Ilidža je otprilike 20 kilometara istok zapad, 10
24 kilometara široka sjever jug. Da li Vam to zvuči otprilike tačno, gospodine?

25

26

27

28

29

30

1 O: To je otprilike tačno, ali naše borbene linije u ratu su mnogo više.
2 I iznutra i izvana smo bili okruženi na obadva dijela. Naročito na zapadnom
3 urbanom dijelu.

4 P: Idemo dalje. U Vašem razgovoru na stranici 19 ste iznijeli neke
5 brojke vezane za broj stanovnika Ilidže. Vi ste rekli da se radi o 29.000
6 Muslimana, 25.000 Srba, nešto više od 10.000 Hrvata. Rekli ste da se ne sjećate,
7 ali da je Jugoslovena bilo više od Hrvata, dakle preko 10.000 Jugoslovena, a
8 bilo je i ostalih. Da se sad na trenutak zaustavimo. Tokom jučerašnjeg iskaza
9 ste dali sljedeće brojke: 25.000 Muslimana, 22.000 Srba, 10.000 Hrvata, 8.000
10 Jugoslovena.

11 Razlike između tih brojki su prilično očite. Da li je situacija ovakva,
12 da li iz toga može slijediti da Vi stvarno možete iznijeti samo jako, jako grube
13 procijene ukupnog broja stanovnika?

14 O: Vidite, ako sam ja jučer dao te podatke, ja sam napravio, znači,
15 grešku smatrajući da nije bitno precizno da govorim broj stanovnika. Međutim, ja
16 sam istražiteljima dao popis Ilidže i ima razrađen popis po svim mjesnim
17 zajednicama gdje se vidi koliko je kog stanovništva bilo u kojoj mjesnoj
18 zajednici. I ove cifre 29.000 Muslimana, 25.000 Srba, tri... 10.000 Hrvata,
19 Jugoslavena oko 10 ili 8, ove su tačnije, ali imate dokumenat, original, koji

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 potpuno tačno strukturu stanovništva govori i mislim da nije potrebno da ja sad
2 se sjećam i prisjećam i začas pogriješim kad imate dokumenat koji sam Vam dao.

3 P: Gospodine Prstojeviću, ja neću inzistirati, ali kao što je Vijeće
4 ranije napomenulo, Vi odgovarajte na pitanja, a procijene ako ih igdje iznosite
5 - recite da se radi o procjenama, inače netko drugi će se baviti procijenama.

6 Vi ste dali dakle taj spisak, to jest popis stanovnika, to što ste dali
7 ovim ljudima koji su s Vama razgovarali, to ste Vi pripremili ili...?

8 O: To je dokumenat iz 1991. na kome je zvanični statistički popis
9 stanovnika Ilidže razrađen po mjesnim zajednicama, i mislim da je to jedan bolji
10 dokumenat koji možda pitanje je li imala ijedna opština na području grada
11 Sarajeva. To je zvanični dokumenat.

12 P: To je moguće, gospodine Prstojeviću. Dakle, ako sam shvatio Vaš
13 odgovor, Vi niste pripremili taj popis, to jest rezultate, nego dobili ste
14 brojke iz nekog drugog izvora i samo ste primjerak dali ovim ljudima koji su s
15 Vama razgovarali u novembru 2003.?

16 O: Ja sam dao, znači, samo primjerak, a podaci su iz Statističkog zavoda
17 Bosne i Hercegovine iz grada Sarajeva gdje je obrađivan popis.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja bih zamolio istu stvar
19 naime, ako je dokument na raspolaganju gospodina Tiegera, da bude predat i meni.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako sam dobro shvatio, šta god je na
21 raspolaganju gospodina Tiegera, da je to na raspolaganju Vama.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Samo još hoću reći da kad ste Vi govorili o tom da je to muzika za Vaše
2 uši da je to ispalo u prevodu kao muzika za Vaše godine.

3 G. STEWART: [simultani prevod] No, da je moja kćerka to čula, ona bi
4 imala šta za reći. Ali, u svakom slučaju hvala.

5 P: Gospodine Prstojeviću, govorili ste o gospodinu Krajišniku na
6 stranici 22. Postavljeno Vam je pitanje o prisustvu gospodina Krajišnika na
7 sastancima Skupštinskog odbora na Ilidži i to je na stranici 22 na dnu. Gospodin
8 Mitford-Burgess Vas pita... u stvari, Vi odgovarate: "Gospodin Krajišnik i
9 gospodin Velibor Ostojić su sudjelovali povremeno u radu Općinskog odbora.
10 Gospodin Krajišnik iz specijalnih razloga u specijalnim slučajevima, gospodin
11 Velibor Ostojić zbog toga što je bio iz Ilidže, dakle zbog teritorijalnih
12 razloga - on je bio češće prisutan."

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, previše žurite.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Prebrzo... Hvala što ste me podsjetili.

15 "Dakle, gospodin Krajišnik, kada se radilo o specijalnim razlozima u
16 specijalnim slučajevima, a gospodin Velibor Ostojić zbog toga što je bio sa
17 Ilidže, čak i kod teritorijalnih pitanja, on je bio češće prisutan." Dakle,
18 pitanje Vam se postavlja: "Vi kažete da su Velibor Ostojić i/ili gospodin
19 Krajišnik povremeno prisustvovali skupštinama SDS-a na Ilidži i izdavali
20 uputstva članovima SDS-a?"

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Na što Vi kažete: "Da, oni su sudjelovali, sudjelujući u radu
2 Skupštine."

3 Gospodin Mitford-Burgess kaže: "Da."

4 A Vi kažete: "Gospodin Krajišnik, konkretno, je bio prisutan na jednom
5 sastanku općinskog odbora možda otprilike možda dva mjeseca nakon što sam ja
6 izabran."

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, nešto ste htjeli reći?

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude, ali mislim da će u
9 zapisniku doći do problema ako se sada ne pozabavimo ovime. Mislim da je
10 gospodin Stewart počeo tako što je čitao komentar gospodina Prstojevića, to jest
11 ono što je on rekao, ali je nenamjerno rekao da se zapravo radilo o pitanju
12 gospodina Mitford-Burgessa. Koliko ja vidim u transkriptu, gospodin Burgess je
13 pitao da li ste Vi kao predsjednik SDS-a Ilidže dobivali uputstva od tih ljudi.

14 Na što gospodin Prstojević kaže sve ono što se može vidjeti u
15 transkriptu što je pročitao gospodin Stewart, a što počinje riječima: "I
16 gospodin Krajišnik i gospodin Ostojić su..."

17 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Gospodin Tieger je u pravu. Ja sam u
18 zadnji trenutak vidio da bi bilo bolje da počnemo ranije, ali nisam promijenio
19 govornika.

20 Za zapisnik samo želim potvrditi da je to točno, iako dokumenti su
21 jasni.

22 P: Dakle Vi, gospodine Prstojeviću, ste rekli: "Gospodin Krajišnik je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bio konkretno prisutan na jednom sastanku općinskog odobra."

2 Ali, možete li potvrditi, gospodine Prstojeviću, da gospodin Krajišnik
3 nikad nije prisustvovao sjednicama Skupštine Ilidže ili jeste?

4 O: Koje skupštine?

5 P: Gospodin Mitford-Burgess - sada ćemo preskočiti gospodina Ostojića za
6 sada - dakle, Mitford-Burgess u svom pitanju kaže: "Dakle, kažete da je gospodin
7 Krajišnik povremeno prisustvovao sjednicama SDS-a na Ilidži."

8 Moje prvo pitanje: da li je uopće postojalo nešto što bi se moglo
9 definirati kao sastanci ili sjednice Skupštine SDS-a na Ilidži?

10 O: Bile su sjednice Skupštine SDS-a na Ilidži, kao što je ova 28. juna
11 1991. godine na kojoj sam ja izabran za predsjednika. U toj skupštini je
12 prisustvovao od višeg političkog rukovodstva gospodin Velibor Ostojić i gospodin
13 Jovo Jovanović, predsjednik gradskog odbora SDS-a.

14 P: Gospodine Prstojeviću, kao prvo, samo jedna sitnica. Vi kažete da je
15 bila sjednica Skupštine SDS-a na Ilidži kao što je ona 28. jula, zapravo ste
16 mislili 28. juna, zar ne?

17 O: Juna, da.

18 P: Ali tu niste mislili na neki organ opštine Ilidža, nego ste mislili
19 na Skupštine SDS-a u cjelini koji su se održavali na Ilidži. Jesam li dobro
20 shvatio?

21 O: Upravo tako. Vi ste mene doveli u zabunu kad ste pitali je li
22 prisustvovao skupštinama. Jer imaju i skupštine Opštine Ilidža i...i...i imaju
23 stranačke skupštine, Skupština stranke SDA, HDZ i SDS-a.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Upravo sada pokušavam raščistiti ovo, ovu zbrku, ali nije bilo
2 problema s ovim što ste rekli. Dakle, postojalo je tijelo koje se zvalo
3 Skupština SDS-a Ilidže ili nije?

4 O: Postojalo je i juče ja kad sam navodio hijerarhiju organizacije
5 stranke, propustio sam da kažem na nižim nivoima da postoje skupštine: Skupština
6 gradskog odbora SDS-a, Skupština opštinskog odbora i Mjesna skupština. To su po
7 pravilu izborna tijela koja vrše izbore i koja razmatraju godišnji rad
8 opštinskih, mjesnih i gradski odbora.

9 P: U redu. E sad, potpuno nepovezano sa Skupštinom SDS-a Ilidže imamo
10 Skupštinu SDS-a na državnoj razini od kojih je jedna od tih skupština bila
11 održana na Ilidži, i to 28. juna 1991. Da li sam u pravu?

12 O: Na Ilidži je 28. juna 1991. održana Skupština Srpske demokratske
13 stranke Ilidže. Ilidže, znači lokalna skupština.

14 P: Gospodin Krajišnik nije bio prisutan na toj sjednici, zar ne?

15 O: Gospodin Krajišnik nije bio prisutan na toj sjednici.

16 P: Da li je tačno da gospodin Krajišnik nije nikada prisustvovao
17 sjednicama Skupštine SDS-a Ilidže?

18 O: Ja to ne znam, ali u mom mandatu nije prisustvovao ni jednoj
19 Skupštini SDS-a Ilidže.

20 P: Međutim, na stranici 22 ovog razgovora sa Vama, Vi kažete da je bio
21 prisutan na jednoj sjednici ili sastanku Općinskog odbora. I onda ste, da to
22 razjasnimo, mislili da je on prisustvovao jednom sastanku Općinskog odbora
23 Ilidže. Da li je to tačno?

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja se izvinjavam, znam da gospodin Stewart
2 pokušava razjasniti zbrku. Ima cijeli niz spominjanja prisustvovanja sjednicama
3 općinskog odbora. Počinje tamo gdje se govori o tome da je povremeno, da su oni
4 prisustvovali sjednicama, i onda se kaže: "Gospodin Krajišnik zbog specijalnih
5 razloga u specijalnim slučajevima...".

6 Međutim, u ovom dijelu koji citira gospodin Stewart se govori konkretno
7 o jednom sastanku, tako da sada pretpostavljam da se tu misli samo na taj
8 sastanak, na gospodina Krajišnika, da li je on bio na tome. Ali ako se čovjek
9 fokusira samo na to, mislim da to nije fer prema svjedoku.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodin Stewart je sigurno svjestan na
11 to da ako se on fokusira na nešto, da time Vama daje mogućnost za dodatno
12 ispitivanje. S druge strane, gospodin Stewart je svjestan da nema smisla da se
13 zanemari kontekst ako ćemo kasnije saznati kontekst.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Moram reći da je ovo jedna od
15 najbesmislenijih intervencija gospodina Tiegera. Ja sad pokušavam ovo
16 raspetljati, ja se fokusiram na ovome zato što želimo dobiti jasnu sliku i to
17 ćemo dobiti puno lakše i brže ako se ne budemo vraćali na stranicu ranije da
18 vidimo odakle je nešto počelo.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti.

2 G. STEWART: [simultani prevod]

3 P: Gospodine Prstojeviću, dakle moje pitanje je bilo, ja sam od Vas
4 tražio da razjasnite kada u razgovoru kažete da je gospodin Krajišnik bio
5 prisutan na jednom sastanku općinskog odbora. Od Vas sad tražim da mi kažete da
6 li je, da li se to radilo o sastanku Općinskog odbora SDS-a na Ilidži?

7 O: Da. Radilo se o jednom sastanku Opštinskog odbora SDS-a na Ilidži,
8 upravo u...u vremenu kako sam ja to naveo, kol'ko se sjećam, ali ako...

9 P: Gospodine Prstojeviću, rekao sam Vam da me ne zanima ništa drugo,
10 samo da mi kažete o kojem se odboru radi. Vi ste mi to odgovorili, ja ću Vam
11 postavljati dalja pitanja.

12 Dakle, to je tijelo za koje kažete da je gospodin Krajišnik prisustvovao
13 njegovoj jednoj sjednici ili sastanku. Rekli ste da je on prisustvovao iz
14 specijalnih razloga, a zatim na stranici 23. intervjuja, gospodin Margetts traži
15 od Vas da objasnite koji su to bili specijalni razlozi za njegovo
16 prisustvovanje, a Vi kažete: "Jednostavno, članovi su tražili prisustvo nekog sa
17 više razine. Neki funkcioneri su tražili da bude prisutan neki funkcioner, da se
18 organizira neki govor, nešto u općini, u mjesnoj zajednici."

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, gospodine Prstojeviću, da li je tačno da je ovo prisustvo
2 gospodina Krajišnika na sastanku općinskog odbora SDS-a Ilidže više bilo nešto
3 gdje se tražilo da neko poznat, neki visoko rangirani funkcioner politički dođe
4 kako bi jednostavno prisustvovao samoj toj situaciji. Da li sam u pravu?

5 O: To sam ja htio upravo i objasniti. I upravo je to, kao što sam rekao,
6 i bilo je i prije toga /nerazgovetno/ da su prisustvovali drugi funkcioneri: i
7 gospodin Koljević, i Biljana Plavšić, ali uvijek na naše traženje. I došao bi
8 onda neko ko je slobodan, ko ima vremena, i nama je bila čast da prisustvuju i
9 da nam pomognu u radu.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, čini se da je pravi trenutak
11 da prekinemo s radom za danas, ako je to kako Vijeće želi.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, gospodine Stewart.

13 Gospodine Prstojeviću, molim Vas stavite nazad slušalice. U redu.
14 Završili smo s radom za danas. Želimo da ponovo dođete sutra ovamo u 9h, u istu
15 sudnicu, i ponovo ću Vas uputiti da ni sa kime ne razgovarate o Vašem
16 dosadašnjem iskazu, niti o predstojećem iskazu.

17 Prekidamo s radom do sutra ujutro.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

19 ... Sjednica završena u 13.46h.

20 Nastavak zakazan u petak,

21 17.06.2005. u 9.00h.

22

23

24

25

26

27

28

29

30